

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Eesti Maaülikool

Estonian University of Life Sciences

Majandus- ja sotsiaalinstituut

Institute of Economics and Social Sciences

www.emu.ee

Eesti Maaelu Arengukava 2007–2013 meetme 1.5 raames metsaühistu, metsaomaniku ja äriühingu vaheliste seoste analüüs ning alameetme 1.5.1 mõju ja investeeringute kasutamise efektiivsus

Uuringu aruanne

Teostaja:

**Eesti maaelu arengukava 2007-2013 1., 3. ja 4. telje
püsihindaja**

Maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond

Majandus- ja sotsiaalinstituut

Eesti Maaülikool

Tartu 2011

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. UURINGU EESMÄRK JA ÜLESANNE.....	7
2. VALIM JA KÜSITLUSE METOODIKA.....	8
3. KÜSITLUSELE VASTANUTE ÜLDISELOOMUSTUS	9
4. VASTUSED UURINGU LÄHTEÜLESANDES PÜSTITATUD KÜSIMUSTELE	11
4.1. INVESTEERINGU PLANEERIMISE ASJAOLUD JA SELLEGA SEOTUD EFEKTIIVSUSE NING LISANDVÄÄRTUSE KASV ..	12
4.2. VASTUSED HINDAMISKÜSIMUSTELE.....	20
4.3. TOETUSE SAAMINE ERINEVATE ISIKUTE KOOSSEISUS JA ERINEVATEST MEETMETEST	25
4.4. LOODUD TÖÖKOHAD	28
KOKKUVÕTE	29
LISAD	33
LISA 1. KÜSITLUSE TULEMUSI KOKKUVÕTVAD TABELID.....	33
LISA 2. TOETATUD TEGEVUSED JA MÄÄRATUD TEOTUSE SUMMA	46
LISA 3. TOETUSE SAAJATE KÜSIMUSTIK.....	47
LISA 4. ÜHISTU ESINDAJATE KÜSIMUSTIK	51
LISA 5. ÜHISTU LIIKMETE KÜSIMUSTIK.....	55

LÜHENDID

Lühend

BLV

EK

EMÜ

FIE

MAK

MTÜ

NLV

PM

PRIA

RMK

SA

SA Erametsakeskus

Lühendi tähendus

Brutolisandväärtus

Euroopa Komisjon

Eesti Maaülikool

Füüsilisest isikust ettevõtja

Eesti maaelu arengukava 2007–2013

Mittetulundusühing

Netolisandväärtus

Põllumajandusministeerium

Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet

Riigimetsa Majandamise Keskus

Statistikaamet

Sihtasutus Erametsakeskus

SISSEJUHATUS

Eesti Maaülikooli majandus- ja sotsiaalinstituut on MAK 1., 3. ja 4. telje meetmete püsihindaja. Püsihindaja tegevus on määratletud põllumajandusministri 7. jaanuari 2009. a määrusega nr 3 „Eesti maaelu arengukava 2007–2013 seire ja hindamise kord“. Püsihindaja teostab muuhulgas meetmespetsiifilisi uuringuid.

Vastavalt hindamisplaanile viis püsihindaja 2011. aasta suvel läbi meetme 1.5 uuringu metsaühistu, metsaomaniku ja äriühingu vaheliste seoste analüüsimiseks, samuti alameetme 1.5.1 mõju ning investeringute kasutamise efektiivsuse hindamiseks.

Metsa majandusliku väärtuse parandamise ja metsandussaadustele lisandväärtuse andmise toetamise (meede 1.5) üldeesmärk on tõsta erametsaomanike ning metsaühistute, samuti puidu tööstusliku tootmisega ja metsa majandamisega tegelevate mikroettevõtjate konkurentsivõimet. Metsandussaadusi töötlevate mikroettevõtjate toetamine tagab nende ettevõtete üldise tulemuslikkuse kasvu ja metsandussaaduste lisandväärtuse suurenemise.

Meede 1.5 jaguneb kolmeks alameetmeks:

- 1.5.1 – Metsa majandusliku väärtuse parandamine;
- 1.5.2 – Metsandussaadustele lisandväärtuse andmine;
- 1.5.3 – Kahjustatud metsa taastamine ja metsatulekahju ennetamine.

Uuring hõlmas meetmete 1.5.1 ja 1.5.2 toetuse saajaid. Seejuures ankeetküsitluse sihtgrupiks olid meetme 1.5.1 toetuse saajad ja toetust saanud metsaühistute liikmed. Toetuse saajate majandusnäitajate analüüs majandusaasta aruannete alusel viidi läbi nii meetme 1.5.1 kui 1.5.2 toetuse saajate osas.

Meetme 1.5.1 spetsiifilised eesmärgid on:

- metsa tootmispotentsiaali tõstmine metsa liigilise koosseisu parandamiseks või ökoloogiliste väärtuste säilitamiseks ning kasvamajäävate puude väärtuse suurendamiseks;
- metsa majandamise keskmise tulususe tõstmine;
- metsaressursi mitmekülgne ja jätkusuutlik majandamine;
- ulukikahjustuste ning taimehaiguste ja -kahjustuste ennetamine.

Meetme 1.5.2 spetsiifilised eesmärgid on:

- metsandussaadusi töötleva tööstuse (v.a mittepuidulisi metsasaadusi töötlev tööstus) üldise tulemuslikkuse, konkurentsivõime ja ekspordipotentsiaali parandamine;
- uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate kasutuselevõtmine;
- metsaressursi täielikum ärakasutamine;
- metsandustoodete lisandväärtuse suurendamine.

Toetuse saajad

Metsa majandusliku väärtuse parandamise meetmel:

- füüsilised ja eraõiguslikud juriidilised isikud, kelle omandis on metsamaa (erametsaomanik);
- metsaühistud, kelle omandis või kelle liikmete omandis on metsamaa (metsaühistu).

Metsandussaadustele lisandväärtuse andmise meetmel:

- metsandussaadusi töötlevad ja turustavad mikroettevõtted.

Toetatavad tegevused ja nende lühikirjeldus

Metsa majandusliku väärtuse parandamiseks on toetatavad järgmised tegevused:

- kuni 30-aastase metsa metsamaal hooldusraied, kasvavate puude laasimine, metsa uuendamine metsa liigilise koosseisu parandamiseks (ainult pärast turberaiet või kuni 30-aastasest ebasobivate lehtpuudega lehtpuunoorendikku raiutud kuni kolme meetri laiustesse koridoridesse kõikide Eestis metsa uuendamisel kasutada lubatud puuliikide (v. a hall lepp, haab, sookask, sarapuu, toomingas, pihlakas ja paju) istutamine, hõlmates maapinna ettevalmistamist, metsapuutaimede soetamist ja istutamist, metsapuutaimi kaitsvate metsatarvikute soetamist ja kasutamist);
- sellise metsatehnika (sh metsa uuendus- või hooldustehnika või -tarvikud) soetamine, mis tõstab metsandussaaduste väärtust ning tulukust;
- ulukikahjustuste ning taimehaiguste ja -kahjustuste ennetamine, mis seisneb selleks vajalike tarvikute (aiad, signalisatsioonid, repellendid, juurepessu ja teised taimehaiguste ja -kahjustuste tõrjevahendid) soetamises ja kasutamises.

Metsandussaadustele lisandväärtuse andmiseks on toetatavad järgmised tegevused:

- mikroettevõtete poolt tehtavad töötleva tööstuse eelsed investeeringud metsandussaaduste töötlemiseks (välja arvatud mittepuidulised metsandussaadused nagu seened, marjad, mahl, metsloomanahad, sarved, puu- ja taimede juured jms) materiaalsesse ja immateriaalsesse varadesse uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate soetamiseks ja kasutuselevõtmiseks (sealhulgas investeeringud biokütuste tootmiseks mittestatsionaarsete seadmete või masinate (puidujäätmeid tekkekohal koguv, töötlev tehnika) ja puidugraanulite, puitbriketi, puusöe ning hakkepuidu valmistamiseks kasutatavate statsionaarsete seadmete või masinate soetamiseks. Statsionaarsete seadmete või masinate puhul piirduvad investeeringud ainult väikesemahuliste mittetööstuslike investeeringutega).

Maksimaalsed toetuse määrad ja toetussummad

Metsa majandusliku väärtuse parandamine:

- vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 lisale on metsa majandusliku väärtuse parandamisel ja ulukikahjustuste ning taimehaiguste ja -kahjustuste ennetamisel toetusemäär kuni 50% abikõlblike investeeringute summast;
- metsatehnika soetamisel on toetusemäär kuni 50% abikõlblike investeeringute summast, kuid mitte üle 200 000 eurot taotleja kohta programmiperioodil.

Metsandussaadustele lisandväärtuse andmine:

- vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 lisale on uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamiseks tehtavate investeeringute puhul toetuse määr kuni 50% abikõlblike investeeringute summast, kuid mitte üle 200 000 eurot taotleja kohta programmiperioodil.

Uuringu aruandes selgitatakse uuringu eesmärki ja ülesannet, antakse ülevaade valimist ja küsitluse metoodikast ning vastatakse uuringu lähteülesandes püstitatud küsimustele. Igale uuringu lähteülesandes püstitatud küsimusele annab vastuse ankeedis esitatud teatud küsimuste vastuste analüüs. Ankeedis esitatud küsimused on koondatud lähteülesande vastava teema alla, kus viiakse läbi küsimuste vastuste analüüs. Analüüsis tuuakse välja vastuste osatähtsused, võrreldakse omavahel erinevate küsitluse sihtgruppide (toetuse saajad, ühistu liikmed, ühistu juhid) vastuseid ning iseloomulike tunnuste ilmnemisel võrreldakse omavahel vastuseid ka metsaomanike ettevõtlusvormide lõikes.

Lisaks küsitlusele sisaldab uuring ka toetuse saajate üldandmete ning majandusaasta aruannete analüüsi. Majandusnäitajaid on analüüsitud toetuse saajate konkurentsivõimet, turuosa ja jätkusuutlikkust puudutavate hindamisküsimuste juures ning töökohtade analüüsis. Majandusnäitajate analüüs teostati ka meetmete 1.5.1 ja 1.5.2 rakendusanalüüsides, mis esitati PM-le käesolevale uuringule eelnevalt.

Aruande lisadena on esitatud küsitluse ankeedid ja ankeetide vastuseid kokkuvõtvad tabelid. Ankeedis esitatud lahtise küsimuse (vastaja võis küsimusele vastata oma sõnadega või lisada kommentaari) vastused on toodud lisades vastava küsimuse koosseisus.

Aruande koostas EMÜ maamajanduse uuringute ja analüüsi osakonna töötaja Risto Räisa.

1. UURINGU EESMÄRK JA ÜLESANNE

Uuringu eesmärk

Uuringu eesmärk on selgitada välja MAK meetme 1.5 “Metsade majandusliku väärtuse parandamine ja metsandussaadustele lisandväärtuse andmine” alameetme 1.5.1 (metsa majandusliku väärtuse parandamine) ja alameetme 1.5.2 (metsandussaadustele lisandväärtuse andmine) raames metsatehnika, puidutöötlemise masinate või seadmete ja automaatika- või infotehnoloogiaseadmete soetamiseks toetuse saajate kaudu kasusaajate ringi ulatus, kasusaajate võimalikke omavahelisi koostöösuhteid ja mõju sektori konkurentsivõimele. Uuritakse ka vajalike investeeringute planeerimise etappe parima efektiivsuse saavutamiseks. Uuringu raames analüüsitakse metsaühistut, metsaühistute liikmeid ja äriühingute omanikke ning juhatuse liikmeid.

Uuringu käigus hinnatakse alameetme 1.5.1 asjakohasust ning leitakse vastused EK poolt püstitatud hindamisküsimustele:

- Mil määral on toetatud investeeringud soodustanud metsandusettevõtete tootmise mitmekesistamist?
- Mil määral on toetatud investeeringud kaasa aidanud metsandusettevõtete turulepääsu ja turuosa suurendamisele?
- Mil määral on toetatud investeeringud kaasa aidanud metsade säästva (jätkusuutliku) majandamise säilitamisele või tõhustamisele?
- Mil määral on toetatud investeeringud soodustanud metsandusettevõtete konkurentsivõime kasvu?

Uuringu ülesanne on:

1. Uurida metsaühistute, erametsaomanike ja äriühingute kaudu vajaliku tehnika planeerimise asjaolusid, millega saavutatakse majanduslik efektiivsus metsade majandamisel.
2. Uurida metsa lisandväärtuse kasvu seoses investeeringutega ja nendest tulenevate võimalike tegevustega metsa majandamisel.
3. Anda hinnang alameetme 1.5.1 mõju kohta metsandussektorile ja metsade tootmis-potentsiaalile EK poolt püstitatud hindamisküsimustele vastamiseks.
4. Selgitada välja isikud, kes saavad alameetmete 1.5.1 ja 1.5.2 raames kasu nii füüsilise isikuna kui ka metsaühistu liikmena või/ja äriühingu omanikuna või/ja selle juhtorgani liikmena. Analüüsitakse koostöösuhteid ja konkurentsivõimet.
5. Analüüsitakse äriühingute ja samuti metsaühistute majandusnäitajaid, nende poolt loodud täiendavaid töökohti ning mõju piirkonna majandusliku tegevuse arenemisele.

2. VALIM JA KÜSITLUSE METOODIKA

Küsitlus viidi läbi meetme 1.5.1 toetuse saajate ja toetust saanud metsaühistu liikmete seas. Küsitlus jagunes kolmeks:

- toetuse saajate küsitlus;
- toetust saanud metsaühistu liikmete küsitlus (edaspidi: ühistu liikmete küsitlus/ankeet);
- toetust saanud metsaühistu juhtorgani liikmete küsitlus (edaspidi: ühistu juhtide küsitlus/ankeet).

Sihtgrupi küsitlemine toimus interneti keskkonnas (*Google Docs*) standardiseeritud ankeedi abil. Küsimustik saadeti e-posti teel. Kirjas selgitati uuringu eesmärki ning paluti küsimustikule vastata. Kirjas oleva lingi abil sai siseneda küsitluskeskkonda, kus oli võimalik ankeet täita ja kinnitada.

Küsitluste ankeedid kooskõlastati PM-ga 29.04.2011. Toetuse saajate küsitluse ning ühistu juhtide küsitluse ankeedid saadeti sihtgrupile 18.05.2011. Meeldetuletus vastamiseks saadeti 31.05.2011. Ankeedi täitmiseks oli aega kuni 06.06.2011. Toetust saanud metsaühistute juhtorgani liikmetele saadeti küsitluse kordustead, sest algne vastamisaktiivsus oli väike. Seisuga 01.01.2011 oli meetmel 1.5.1 kokku 579 toetuse saajat (tabel 1). Ankeedi saatmiseks vajalik e-posti aadress oli kättesaadav 335 isiku puhul. Toetuse taotlemisel esitatud e-posti aadressil ei olnud võimalik ankeeti edastada 34 toetuse saajale. Peamiseks põhjuseks oli asjaolu, et esitatud e-posti aadress ei olnud korrektne, üksikutel juhtudel oli adressaadi postkast täis või esines muid tõrkeid. Ankeedi saanud 301 isikust vastas küsimustikule 89, mis annab võimaluse küsimuste tulemustest piisavalt usaldusväärseid järeldusi teha (usaldusnivoo 93%).

Metsaühistute juhtorgani liikmete küsitlemisel saadeti ankeet kõigile seisuga 01.01.2011 toetust saanud ühistule (17 ühistut), kellest vastasid 8. Vastuste põhjal saab teha piisava usaldusväärseusega järeldusi arvestades asjaolu, et enamus küsimusi kattusid toetuse saajate ankeedi küsimustega ja neid vaadeldakse ühiselt. Ühistu juhtorgani liikmetele suunatud spetsiifiliste küsimuste vastuste varieeruvus oli väike, mistõttu saab küsitluse tulemuste põhjal teha usaldusväärseid järeldusi.

Toetust saanud metsaühistu liikmete (lihtliikmete) küsitlemine viidi läbi juunis 2011. aastal, kusjuures uuringu aluseks olid 25 metsaühistut kellele oli toetus määratud seisuga 31.05.2011. Koostöös SA-ga Erametsakeskus koguti toetust saanud ühistu liikmete e-posti aadressid. Nende ühistute käest, kelle liikmete kontaktandmeid toetuse taotluse dokumentides ei olnud, paluti vastavad kontaktandmeid täiendavalt. Kokku laekus e-posti aadresse 10 ühistu 708 liikme kohta. Nimetatud isikutele saadeti 16.06.2011 e-postiga palve täita küsimustik, kordustead saadeti 29.06.2011, kus paluti ankeet täita hiljemalt 04.07.2011. Saadetud elektronkirjadest 75 ei jõudnud adressaadini. Peamiseks põhjuseks oli asjaolu, et esitatud meiliaadress ei olnud korrektne, üksikutel juhtudel oli adressaadi postkast täis või esines muid tõrkeid. Toetust saanud metsaühistutes oli seisuga 01.01.2011 kokku ca 2300 liiget (koondnäitaja ei ole täpne, sest andmed pärinevad toetuse taotlustelt, kus ühistu liikmete arv on kajastatud erinevate kuupäevade seisuga). Uuringu käigus tagastati korrektselt täidetud küsimustik 56 ühistu liikme poolt, mis

annab võimaluse teha piisavalt usaldusväärseid järeldusi arvestades asjaolu, et vastuste varieeruvus on väike.

Tabel 1. Uuringu valimi suurus ning küsitletute ja vastanute arv sihtgruppide lõikes

Näitaja	Toetuse saajate küsitlus	Ühistu liikmete küsitlus	Ühistu juhtide küsitlus
Sihtgrupi suurus	579	ca 2300	17
Küsitletute arv	335	708	17
Vastanute arv	89	56	8
Vastanute osatähtsus kogu sihtgrupist	15,7%	2,4% (7,9%*)	47,1%

* vastanute osatähtsus küsitletute arvust

Andmetöötlusmeetoditest kasutati tulemuste kirjeldamist keskmiste ja vastusteskaalal olevate äärmuslike näitajate esitamisega ning klassifitseerimist. Ühe tunnuse jaotust väljendatakse sagedustabelitega.

3. KÜSITLUSELE VASTANUTE ÜLDISELOOMUSTUS

Käesolevas alapeatükis kirjeldatakse küsitlusele vastanute (meetme 1.5.1 toetuse saajate ja toetust saanud ühistu liikmete) ettevõtlusvormi, metsamaa pindala, müügitulu ja töötajate arvu küsitluse tulemuste alusel.

Küsitlusele vastanud toetuse saajad ja ühistu liikmed jagunevad ettevõtlusvormi alusel järgmiselt: 44% on FIE-d, 38% füüsilised isikud ja 18% on äriühingud (tabel 2).

Tabel 2. Küsitlusele vastanute jagunemine ettevõtlusvormi alusel

Küsitluse sihtgrupp (ankeet)	FIE		Füüsiline isik		Äriühing		Kokku
	arv	%	arv	%	arv	%	
Toetuse saajad	42	47%	33	37%	14	16%	89
Ühistu liikmed	23	41%	21	38%	12	21%	56
Kokku	65	45%	54	37%	26	18%	145

Küsitlusele vastanud 145 metsaomaniku kasutuses oli kokku 71 539 ha metsamaad – keskmiselt 493 ha metsaomaniku kohta (mediaan 34 ha) (tabel 3). Võrreldes FIE-de ja füüsiliste isikutega on äriühingud märkimisväärselt suuremad metsaomanikud. Kümne suurima metsaomaniku kasutuses on 61 215 ha metsamaad, s.o 86% kõigi küsitlusele vastanute metsamaast.

Tabel 3. Küsitlusele vastanute keskmine metsamaa pindala, ha

Küsitluse sihtgrupp (ankeet)	FIE	Füüsiline isik	Äriühing	Kokku
Toetuse saajad	185	193	1 667	421
Ühistu liikmed	38	23	2 726	608
Kokku	133	127	2 156	493

Analüüsides tulemusi küsitluse sihtgruppide lõikes, näeme, et toetuse saajate keskmine metsamaa pindala oli 421 ha. Sellest 36 ha (8,6%) on meetme 1.5.1 raames toetatud tegevusega hõlmatud. Metsaühistu liikmete keskmine metsamaa pindala (608 ha) oli mõnevõrra suurem võrreldes toetuse saajate metsamaa pindalaga. Sellest keskmiselt 332 ha (55%) kuulub metsaühistu tegevuspiirkonda.

Metsaomanike müügitulu andmed koguti äriühingute ja FIE-de osas. Ankeedis küsiti metsaomanike 2010. aasta müügitulu eurodes, sh metsandustegevusest tuleneva müügitulu suurust. Küsitluse tulemusi analüüsides ei ole selge, kas kõik vastanud on märkinud müügitulu eurodes või on kasutatud ka Eesti kroone. Seetõttu ei saa teha usaldusväärseid järeldusi müügitulu suuruse kohta. FIE-dest metsaomanike müügitulust moodustab 27,3% metsandustegevusest tulenev müügitulu ja äriühingutel oli vastav näitaja 80,8% (tabel 4).

Tabel 4. Küsitlusele vastanute keskmine müügitulu 2010, eurot*

Küsitluse sihtgrupp (ankeet)	FIE			Äriühing		
	müügitulu 2010, eurot*	sh metsanduse müügitulu, eurot*	metsanduse osakaal kogu müügitulust	müügitulu 2010, eurot*	sh metsanduse müügitulu, eurot*	metsanduse osakaal kogu müügitulust
Toetuse saajad	48 333	13 256	27%	692 605	556 543	80%
Ühistu liikmed	16 444	4 675	28%	2 501 247	2 023 458	81%
Kokku	38 954	10 616	27%	1 596 926	1 290 000	81%

* tabelis on müügitulu ühikuks esitatud euro, kuigi uuringu tulemusi analüüsides ei ole selge, kas kõik vastanud on märkinud müügitulu eurodes või on kasutatud ka Eesti kroone

Küsitlusele vastanud 91 FIE-st ja äriühingust omasid 2010. aastal metsandustegevusega seotud müügitulu 51 (56%). Seoses toetatud investeringuga kavatsesid järgmise kolme aasta jooksul hakata müüma metsandussaaduseid või osutama metsanduslikku teenust küsimusele vastanud 28 metsaomanikust (kellel 2010. aastal metsa müügitulu puudus) 12 (44% vastanutest). Vastanutest 36% vastanutest (10 vastanut) ei kavatses seoses toetatud investeringuga järgmise kolme aasta jooksul müüma hakata metsandussaaduseid või metsanduslikku teenust osutama hakata ning 21% küsitlusele vastanutest (6 vastanut) ei osanud hinnangut anda.

Toetuse saajate ankeedis ja ühistu liikmete ankeedis küsiti FIE-de ja äriühingute esindajate käest nende aasta keskmist töötajate arvu aastatel 2007–2010. Küsimusele vastas 86 metsaomanikku. Küsitlusele vastanutel oli perioodil 2007–2010 keskmiselt 2,4 töötajat (tabel 5). FIE-de keskmine töötajate arv oli 0,8 ja äriühingutel 6,7. Küsitluse sihtgruppide (toetuse saajad ja ühistu liikmed) lõikes vastused märkimisväärselt ei erinenud.

Tabel 5. Küsitlusele vastanute keskmine töötajate arv

Küsitluse sihtgrupp (ankeet)	FIE					Äriühing					Kokku				
	2007	2008	2009	2010	Keskmine	2007	2008	2009	2010	Keskmine	2007	2008	2009	2010	Keskmine
Toetuse saajad	0,8	0,8	0,8	0,9	0,8	6,1	5,8	5,2	7,3	6,1	2,3	2,2	2,1	2,7	2,3
Ühistu liikmed	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	7,3	7,1	7,2	8,3	7,5	2,7	2,5	2,5	2,7	2,6
Kokku	0,8	0,8	0,8	0,9	0,8	6,6	6,3	6,0	7,7	6,7	2,5	2,3	2,2	2,7	2,4

4. VASTUSED UURINGU LÄHTEÜLESANDES PÜSTITATUD KÜSIMUSTELE

Käesolevas peatükis antakse vastused uuringu lähteülesandes püstitatud järgmistele küsimustele ja ülesannetele:

1. Uurida meetmest 1.5.1 toetust saanud metsaühistute, erametsaomanike ja äriühingute kaudu vajaliku tehnika planeerimise asjaolusid, millega saavutatakse majanduslik efektiivsus metsade majandamisel. Uurida metsa lisandväärtuse kasvu seoses meetme 1.5.1 investeringutega ja nendest tulenevate võimalike tegevustega metsa majandamisel;
2. Anda hinnang meetme 1.5.1 mõju kohta metsandussektorile ja metsade tootmispotentsiaalile vastavamaks EK poolt püstitatud hindamisküsimustele:
 - Mil määral on toetatud investeringud soodustanud metsandusettevõtete tootmise mitmekesistamist?
 - Mil määral on toetatud investeringud kaasa aidanud metsandusettevõtete turulepääsule ja turuosa suurendamisele?
 - Mil määral on toetatud investeringud kaasa aidanud metsade säästva (jätkusuutliku) majandamise säilitamisele või tõhustamisele?
 - Mil määral on toetatud investeringud soodustanud metsandusettevõtete konkurentsivõime kasvu?
3. Selgitada välja isikud, kes saavad meetmete 1.5.1 ja 1.5.2 raames kasu nii füüsilise isikuna kui ka metsaühistu liikmena või/ja äriühingu omanikuna või/ja selle juhtorgani liikmena (analüüsitakse koosmõju ja konkurentsivõimet);
4. Analüüsitakse meetmest 1.5.1 toetust saanud äriühingute ja metsaühistute majandusnäitajaid, nende poolt loodud täiendavaid töökohti ning mõju piirkonna majandusliku tegevuse arenemisele.

Majandusnäitajate analüüs on viidud läbi konkurentsivõimet, turuosa ja jätkusuutlikkust puudutavatele hindamisküsimustele vastamiseks. Toetuse saajate majandusnäitajate analüüs on põhjalikumalt kajastatud meetmete 1.5.1 ja 1.5.2 rakendusanalüüsides, mis on esitatud PM-le käesolevale uuringule eelnevalt.

Igale uuringu lähteülesandes püstitatud küsimusele annab vastuse teatud hulga ankeedi küsimuste analüüs. Ankeedi küsimused on koondatud lähteülesande vastava teema alla, kus viiakse läbi küsimuste vastuste analüüs. Kui küsimus mõnevõrra erineb ankeetide (küsitluse sihtgruppide) lõikes, siis esitatakse vastava peatüki juures mõlemad küsimused. Analüüsis tuuakse välja vastuste osatähtsused, võrreldakse omavahel sihtgruppide tulemusi ning iseloomulike tunnuste ilmnemisel ka ettevõtlusvormide tulemusi. Analüüsi eesmärk on anda vastused uuringu lähteülesandes püstitatud küsimustele.

Analüüsis jaotatakse vastused kahe tunnuse alusel:

1. Jaotamine ankeedi ehk küsitluse sihtgrupi alusel:
 - toetuse saajad;
 - toetust saanud metsaühistu liikmed (edaspidi: ühistu liikmete ankeet);
 - toetust saanud metsaühistu juhtorgani liikmed (edaspidi: ühistu juhtide ankeet).
2. Jaotamine vastaja ettevõtlusvormi alusel:

- füüsiline isik;
- FIE;
- äriühing (OÜ, AS, tulundusühistu jt).

4.1. INVESTEERINGU PLANEERIMISE ASJAOLUD JA SELLEGA SEOTUD EFEKTIIVSUSE NING LISANDVÄÄRTUSE KASV

4.1.1. TOETUSE SAAJAD, ÜHISTU JUHID: Palun märkige toetatud investeeringu põhieesmärk Teie jaoks.

ÜHISTU LIIKMED: Palun märkige metsaühistu poolt tehtud investeeringu põhieesmärk Teie jaoks.

Küsimuse vastusevariandid olid:

- Metsa kui elukeskkonna säilitamine, parandamine ja uuendamine;
- Metsa efektiivsem majandamine ja metsandussaaduste müügist suurema tulu saamine;
- Metsandussaaduste oma tarbeks tootmise edendamine;
- Toetuse saamise võimaluse ärakasutamine ilma konkreetse eesmärgita;
- Metsatehnika saamine läbi metsaühistu oli mulle lihtsam kui ise taotleda (ainult ühistu liikmete ankeedis);
- Muu (palun täpsustage).

Toetuse saajate vastused

Kõige suurema osa toetuse saajate (55% vastanutest) jaoks on investeeringu põhieesmärgiks metsa efektiivsem majandamine ja metsandussaaduste müügist suurema tulu saamine, millele järgneb metsa kui elukeskkonna säilitamine, parandamine ja uuendamine (36% vastanutest) (lisa 1, tabel 1). Ülejäänud vastuste osakaal jäi alla kuue protsendi.

Ühistu liikmete vastused

Metsaühistu liikmete hinnangul on toetatud investeeringu kaks peamist eesmärki samad mis toetuse saajatel, kuigi vastupidises järjestuses. Metsaühistu liikmetest 36% peab investeeringu tähtsaimaks eesmärgiks metsa kui elukeskkonna säilitamist, parandamist ja uuendamist. 25% vastanute hinnangul on investeeringu kõige tähtsam eesmärk metsa efektiivsem majandamine ja metsandussaaduste müügist suurema tulu saamine. See näitab, et ühistu liikmetel on suurem ebakindlus, kas nad investeeringust majanduslikku kasu saavad. Küsitlusele vastanud ühistu liikmetest 27% ei osanud sellel küsimusele vastata.

Ühistu juhtide vastused

Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liikmete hinnang toetatud investeeringu põhieesmärgi kohta kattub toetuse saajate omaga.

4.1.2. TOETUSE SAAJAD, ÜHISTU JUHID: Kas toetatud investeeringu kohta tehti enne toetuse taotlemist kalkulatsioon, selgitamaks, kuivõrd investeering suurendab Teie (Teie ühistu liikmete) metsa majandamise efektiivsust?

Hinnata paluti metsa majandamise majanduslikku efektiivsust, st kas tänu investeeringule saadakse metsast praegu või tulevikus suuremat puhaskasumit kui ilma investeeringut tegemata

(seejuures tuleb seoses investeeringuga saadud lisatulust maha arvutada investeeringuga seotud kulud).

Küsimus esitati ainult toetuse saajate ankeedis ja ühistu juhtide ankeedis. Mõlemas ankeedis ligikaudu pooled vastajad olid teinud efektiivsuse kalkulatsiooni (lisa 1, tabel 2). Tulemusi analüüsides ilmneb erinevus ettevõtlusvormide lõikes. Füüsilistest isikutest enamus (61%) ei teinud efektiivsuse kalkulatsiooni, samas kui suurem osa (59%) äriühinguid ja FIE-sid seda tegid.

4.1.3. TOETUSE SAAJAD, ÜHISTU LIHKMED, ÜHISTU JUHID: Kas toetatud investeering on juba suurendanud või suurendab järgmise kolme aasta jooksul Teie (Teie metsaühistu liikmete) metsa majandamise efektiivsust?

Kõigi küsitluse sihtgruppide vastajatest keskmiselt 57% väidab, et toetatud investeering kas on juba suurendanud või suurendab järgmise kolme aasta jooksul metsa majandamise efektiivsust (lisa 1, tabel 3). Küsitlusele vastanutest 22% ei osanud hinnangut anda, mis kinnitab eelnevas punktis saadud tulemust, et pooled toetuse saajad ei ole teinud kalkulatsiooni efektiivsuse kohta. Toetust saanud metsaühistu liikmete käest küsiti lisaks, kas toetatud investeering suurendab metsaühistu teiste liikmete metsa majandamise efektiivsust. Vastanutest 52% ei osanud hinnangut anda, samas kui 45% metsaomanikest andis küsimusele positiivse vastuse (lisa 1, tabel 4).

4.1.4. TOETUSE SAAJAD, ÜHISTU LIHKMED: Palun hinnake, kuivõrd suurendab toetatud investeering Teie metsa majandamise efektiivsust praegustes hindades?

Küsimus esitati toetuse saajatele ning toetust saanud metsaühistu liikmetele. Paluti hinnata metsa majandamise majanduslikku efektiivsust, st kas tänu investeeringule saadakse metsast praegu või tulevikus suuremat puhaskasumit kui ilma investeeringut tegemata (seejuures tuleb seoses investeeringuga saadud lisatulust maha arvutada investeeringuga seotud kulud).

Hinnanguid paluti kahe erineva ajaperioodi kohta:

- efektiivsuse (puhaskasumi) kasv lähema viie aasta jooksul;
- efektiivsuse (puhaskasumi) kasv metsa kogu eluea jooksul.

Ankeedi vastustele hinnangu andmisel võetakse aluseks metsa realiseerivate ettevõtjate keskmine arvestuslik puhaskasum hektari kohta (680 eurot hektar). Puhaskasum arvutatakse metsa keskmise müügihinna (eurot hektar) ja keskmise kasumimäära alusel. Keskkonnateabe Keskuse andmetel oli perioodi 2005–2009 erametsade keskmine raiemaht lageraie korral 183 m³ hektari kohta. RMK andmetel oli sama perioodi keskmine metsa ümarmaterjali vahelaohind 37 eurot m³ kohta ja keskmine metsa ülestöötamise maksumus 11 eurot hektari kohta. Eelnevast tulenevalt oli erametsades perioodil 2005–2009 keskmine metsa müügitulu 6 725 eurot hektari kohta. SA andmetel moodustas perioodil 2005–2009 metsandussektori ettevõtjatel puhaskasum keskmiselt 10% müügitulust, mille alusel võib järeldada, et metsa realiseerijate keskmine arvestuslik puhaskasum on 680 eurot hektari kohta.

Ankeedile vastajad andsid hinnangu, kui palju suureneb seoses toetatud investeeringuga nende metsandustegevusest saadav puhaskasum vastava ajaperioodi jooksul (eurot hektarile). Küsitluse

vastuseid hinnati tabelis 6 esitatud skaala alusel. Nt kui ettevõtja hindas, et viie aasta jooksul suureneb seoses investeeringuga tema metsa majandamise efektiivsus 120–320 eurot hektari kohta (st kasum suureneks keskmiselt 20–50%), siis vastavalt hinnanguskaalale on tegemist hea tulemusega.

Tabel 6. Efektiivsuse kasvu hindamise skaala (vastavalt hinnangu perioodile)

Efektiivsuse (puhaskasumi) kasvu määr	5 aasta jooksul	Metsa kogu eluea jooksul
Ei suurene üldse	Rahuldav tulemus	Mitterahuldav tulemus
Suureneb 0-120 eurot/ha (0-20%*)	Rahuldav tulemus	Rahuldav tulemus
Suureneb 120-320 eurot/ha (20-50%*)	Hea tulemus	Hea tulemus
Suureneb 320-700 eurot/ha (50-100%*)	Hea tulemus	Hea tulemus
Suureneb 700-2000 eurot/ha (100-250%*)	Väga hea tulemus	Väga hea tulemus
Suureneb üle 2000 euro/ha (üle 250%*)	Väga hea tulemus	Väga hea tulemus

* efektiivsuse kasv, protsenti arvestuslikust keskmisest puhaskasumist (680 eurot hektar)

Toetuse saajad

Kõige suurem osa toetuse saajatest (40%) hindasid, et seoses investeeringuga suureneb viie aasta jooksul nende metsa majandamise efektiivsus 0–120 euro võrra hektari kohta, mis on rahuldav tulemus (lisa 1, tabel 5). Metsa kogu eluea jooksul suurendab investeering efektiivsust 320–700 eurot hektari kohta 29% vastanute hinnangul, mis on hea näitaja (lisa 1, tabel 6).

Ühistu liikmed

Toetust saanud metsaühistu liikmete hinnangul avaldub investeeringu positiivne mõju kiiremini kui seda hindasid toetuse saajate küsimustikule vastajad. Kõige suurem osa vastanutest hindas, et juba viia aasta jooksul suureneb majanduslik efektiivsus 320–700 eurot hektari kohta, mis on hea tulemus. Metsa kogu eluea jooksul hindab kõige suurem osa (13%) ühistu liikmetest efektiivsuse kasvuks 320–700 eurot hektari kohta, ning peaaegu sama suur osa (11%) hindab kasvuks 700–2000 eurot hektari kohta. Investeeringust tulenevat efektiivsuse kasvu võib lugeda heaks või isegi väga heaks. Samas ei osanud pooled ankeedi täitjad käesolevale küsimusele vastata.

4.1.5. ÜHISTU JUHID: Palun märkige toetuse abil soetatud metsatehnika peamised kasutajad ettevõtlusvormide lõikes (märkige kasutajate arv ning äriühingute ja teiste MTÜ-de puhul tehnika kasutajate nimetused).

Küsitluses jaotati metsatehnika 11 liigiks vastavalt meetme määrusele:

- traktori rippesse või tõstukile paigaldatav võsaniiduk;
- traktori rippesse paigaldatav haakesead üarmetsamaterjali koondamiseks ja teisaldamiseks;
- vints;
- tõstukiga metsaveohaagis või –haakseade;
- tõstukita metsaveohaagis või –haakseade;
- traktorile või selle haagisele, harvesterile või forvarderile paigaldatav tõstuk;
- laasimis- või järkamisseade;
- traktori haakes töötav teehöõvel või greider;
- traktor;
- hooldusraie masin;
- muu metsatehnika (palun täpsusta).

Investeeringu objekti kasutajate arv leiti järgmiselt: kui ankeedis oli märgitud kasutajate arvaks 2–3, siis loeti kasutajate arvaks 2,5; kui ankeedis oli märgitud kasutajate arvaks 4–6, siis loeti kasutajate arvaks 5; kui ankeedis oli märgitud kasutajate arvaks 6–10, siis loeti kasutajate arvaks 8; kui ankeedis oli märgitud kasutajate arvaks üle 10, siis loeti kasutajate arvaks 15.

Küsimus esitati ainult toetust saanud metsaühistu juhtorgani liikmetele suunatud ankeedis. Lisa 1 tabelis 15 kajastub metsaühistu juhtide hinnang, et toetuse abil on ühistud soetanud või planeerivad soetada 11 liiki metsatehnikat kokku 33 korral. Vastustest selgus, et nimetatud investeeringuobjekte hakkab kasutama kokku 112 isikut (lisa 1, tabel 7), mis teeb keskmiselt 3,4 isikut vastava tehnikaliigi investeeringu kohta. Kui jätta analüüsist välja „muu metsatehnika“ liik (mille koosseisus vastajad esitasid peamiselt mootorsaagisid ja võsasaagisid), siis on tehnika kasutajate keskmine arv 2,1 isikut vastava tehnikaliigi investeeringu kohta. Arvestades, et metsatehnika puhul on tegemist suurte investeeringutega (keskmine investeering 32 507 eurot tehnikaliigi kohta), siis oleks otstarbekas, kui tehnikast kasusaajate (tehnika kasutajate) arv ühistus oleks suurem.

Ettevõtlusvormide lõikes jaotuvad tehnika kasutajad võrdselt äriühinguteks, FIE-deks ja füüsilisteks isikuteks. Nelja investeeringuobjekti (6,5% soetatud tehnikast) kasutavad ka teised MTÜ-d lisaks toetuse saajale.

Kui metsatehnika kasutaja oli äriühing või mõni teine MTÜ, siis paluti ankeedis esitada ka konkreetse tehnikakasutaja nimi. Nime esitamine ei olnud kohustuslik, sest ankeedis ei saa nõuda kolmandate isikute kohta käivaid andmeid. Investeeringutoetuse abil soetatud metsatehnikat kasutab kokku 24 nimetatud isikut. Seejuures ankeedi vastustes esitati nimeliselt nendest ainult üks TÜ.

4.1.6. ÜHISTU LIIKMED: Kas Te olete informeeritud, et metsaühistu, millesse Te kuulute, sai investeeringutoetust MAK meetme 1.5.1 alusel?

Küsimusele vastanud metsaühistu liikmetest 27% ei olnud informeeritud, et metsaühistu on saanud investeeringutoetust MAK meetme 1.5.1 alusel (lisa 1, tabel 8). Sealhulgas füüsilistest isikutest 43% ei omanud vastavat infot. Suur mitteinformeeritute osakaal näitab, et paljud ühistu liikmed on metsandustegevuses väheaktiivsed või ei liigu info ühistu sees piisavalt. Samuti võib põhjus olla see, et toetus on saadud hiljuti ning investeeringud on veel ellu viimata.

4.1.7. ÜHISTU LIIKMED: Kas Teie omandis on metsatehnikat, mis on soetatud viimase kolme aasta jooksul? Kui JAH, siis palun märkige tehnika liik ja arv, mis on soetatud nii toetuse abil kui ilma toetust saamata. Kas käesolevas küsimuses loetletud metsatehnika on soetatud muude EL toetuste abil (v.a MAK meetme 1.5.1 toetus)?

Ankeedile vastanud metsaühistu liikmetest ainult 16% omavad viimase kolme aasta jooksul soetatud metsatehnikat (lisa 1, tabel 9.1). Kui analüüsist jätta välja need metsaomanikud, kes märkisid ennast „muu metsatehnika“ (mootorsaed ja võsasaed) omajateks, siis on kaasaegset metsatehnikat omavate metsaomanike osakaal 9,6% kõigist ühistu liikmetest. Viimase kolme aasta jooksul soetatud metsatehnikaga on seejuures paremini varustatud äriühingud, kellest 33% omavad viimase kolme aasta jooksul soetatud metsatehnikat. Toetust saanud metsaühistu liikmed

omavad keskmiselt ainult 0,36 (kui mootorsaed ja võsasaed välja arvata siis 0,25) viimase kolme aasta jooksul soetatud metsatehnika objekti metsaomaniku kohta, mis näitab kaasaegse tehnikaga halba varustatust. Viimase kolme aasta jooksul soetatud metsatehnikast ainult 2,6% on soetatud muude EL toetuste abil (v.a meede 1.5.1).

4.1.8. ÜHISTU LIIKMED: Kas Te pakute metsa majandamise teenust ka metsaühistule või selle liikmetele?

Uuringust selgus, et toetust saanud metsaühistu liikmetest 11% pakuvad metsa majandamise teenust metsaühistule või selle liikmetele (lisa 1, tabel 10). Sealhulgas nendest metsaühistu liikmetest, kes omavad viimase kolme aasta jooksul soetatud metsatehnikat, 56% pakub nimetatud teenust. Nii nagu kaasaegse tehnika omamises, nii ka metsa majandamise teenuse pakkumises, on äriühingud aktiivsemad kui teiste ettevõtlusvormide esindajad.

4.1.9. ÜHISTU LIIKMED, ÜHISTU JUHID: Kas toetuse abil soetatud metsatehnika kasutamine või selle teenus on Teile (on metsaühistu liikmele) tasuline?

Ühistu liikmed

Enamus toetuse saajatest (63%) ei oska öelda, kas toetuse abil soetatud metsatehnika kasutamine on neile tasuline (lisa 1, tabel 11.1). Teadmatus võib olla põhjustatud sellest, et tehnika on veel soetamata või äsja soetatud ning ühistu liige ei ole selle kasutamise vastu veel huvi tundnud. Ülejäänud metsaühistu liikmetest poolte väitel on tehnika kasutamine tasuline ning pooled vastasid, et see ei ole neile tasuline.

Nende metsaühistu liikmete käest, kes vastasid, et toetuse abil soetatud metsatehnika kasutamine on tasuline, küsiti, kas nõutav tasu on:

- keskmine turuhind;
- 80–100% keskmisest turuhinnast;
- 50–80% keskmisest turuhinnast;
- alla 50% keskmisest turuhinnast;
- muu tasu.

Vastused jagunesid juhuslikult ja võrdselt mitme vastusevariandi vahel. Mõnevõrra domineeris vastus, kus küsitavaks tasuks nimetati keskmist turuhinda kuid selgelt eelistatud vastusevarianti välja ei kujunenud (lisa 1, tabel 11.2).

Ühistu juhid

Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liikmetest 63% vastasid, et toetuse abil soetatud metsatehnika kasutamine on metsaühistu liikmele tasuline. Tasu suuruse kohta on ka käesolev segment andnud mitmekesiseid vastuseid (vastused jagunesid juhuslikult ja võrdselt mitme vastusevariandi vahel) mis näitab, et toetust saanud metsaühistutes pole ühtset tava tasu suuruse osas.

4.1.10. ÜHISTU LIHKMED: Kas kasutate metsatööl ka muud metsatehnikat (erinevate metsamajandamisega tegelevate ettevõtete metsatehnikat), mis ei kuulu metsaühistule või Teile? Kui JAH, siis: kui tihti, millises ulatuses ja mis põhjusel.

Toetust saanud metsaühistu liikmetest 52% kasutavad metsatööl metsatehnikat, mis ei kuulu metsaühistule või neile endile, ning 48% sellist tehnikat ei kasuta (lisa 1, tabel 12.1). Enamus kolmandate isikute abitöö kasutajatest kasutab abitööd sageli – 43% kolmandate isikute abitöö kasutajatest vastasid, et teevad seda sagedamini kui üks kord aastas ning 43% üks kord kahe aasta jooksul (lisa 1, tabel 12.2).

Metsaühistule või ühistu liikmele mittekuuluva tehnika kasutajatelt küsiti, millises ulatuses nad teevad töid kolmandatele isikutele kuuluva tehnika abil? Vastusevariandid olid:

- kuni 10% metsanduslike tööde mahust;
- 10–30% metsanduslike tööde mahust;
- üle 30% metsanduslike tööde mahust.

55,6% metsaühistule või ühistu liikmele mittekuuluva tehnika kasutajatest vastasid, et nad teostavad nimetatud moel üle 30% metsanduslike tööde mahust (lisa 1, tabel 12.3).

Kolmandate isikute abitöö kasutamise peamised põhjused on: ühistu liikmel endal puudub vajalik tehnika (44% vastanutest); pole aega (27%) ja majanduslikult on otstarbekam teenust osta (21%) (lisa 1, tabel 12.4).

4.1.11. ÜHISTU JUHID: Kuidas Te rahastasite toetatud investeeringuga seotud omafinantseeringu osa?

Vastusevariandid küsimusele olid:

- Pangalaenu abil;
- Spetsiaalselt selle investeeringu tarbeks tasusid kõik ühistu liikmed proportsionaalselt omafinantseeringu summa;
- Osa ühistu liikmetest (nt investeeringust kasusaajad) tasusid omafinantseeringu summa;
- Ühistu olemasolevate omavahendite arvelt (nt iga-aastane liimemaks, teenuste osutamisest saadud tulu);
- Muu omafinantseeringu viis (palun täpsustage).

Kõige sagedamini (55% vastustest) rahastatakse investeeringu omafinantseeringu osa selliselt, et osa ühistu liikmetest (eelkõige kasusaajad, s.o tehnika kasutajad) tasuvad omafinantseeringu osa (lisa 1, tabel 13). Omafinantseeringu osa tasutakse 36% juhtudel ühistu olemasolevate omavahendite arvelt. Kuna punktis 4.1.5 esitatud analüüsist saime teada, et ühte soetatud tehnika objekti kasutab keskmiselt 2,1 isikut, siis on tõenäoline omafinantseeringu tasujate ja kasusaajate ring väga väike.

4.1.12. ÜHISTU JUHID: Mitu liiget on Teie metsaühistus?

Küsimustikule vastasid kaheksa metsaühistut, kellel oli kokku 848 liiget – keskmiselt 106 liiget ühistu kohta (lisa 1, tabel 14). Füüsilised isikud moodustavad 76%, FIE-d 18% äriühingud 12% ja teised MTÜ-d 0,3% ühistu liikmetes.

4.1.13. TOETUSE SAAJAD: Palun märkige investeeringuobjektid või tegevused, mida Te toetuse abil soetasite või ellu viisite (või kavatsete soetada/ellu viia). Kas tegemist on Teie jaoks uue tehnoloogiaga (tehnoloogia, mille sarnast Te varem kasutanud ei ole)?

ÜHISTU LIHKMED: Palun märkige investeeringuobjektid ja nende arv, mille metsaühistu meetme 1.5.1 toetuse abil soetas või planeerib soetada (märkige objektide arv). Palun märkige need metsaühistu poolt soetatud objektid ja tegevused, mida Teie olete kasutanud või kavatsete järgmise 3 aasta jooksul kasutada. Palun märkige need Teie poolt kasutatavad investeeringuobjektid ja tegevused, mille puhul on Teie jaoks tegemist uue tehnoloogiaga (tehnoloogia, mille sarnast Te varem kasutanud ei ole)?

ÜHISTU JUHID: Palun märkige investeeringuobjektid või tegevused, mis metsaühistu toetuse abil soetas või ellu viis (planeerib soetada/ellu viia). Kas tegemist on Teie ühistu jaoks uue tehnoloogiaga (tehnoloogia, mille sarnast Te varem kasutanud ei ole)?

Käesolevas küsimuses kogutud andmeid uue tehnoloogia kohta on analüüsitud peatükis 4.2.1.

Küsitluses jaotati investeeringuobjektid ja tegevused 16 liigiks vastavalt meetme määrusele. Lisaks uuringu aruande punktis 4.1.5 loetletud metsatehnikale (11 liiki) sisaldasid käesoleva küsimuse valikutes veel:

- metsatarviku soetamine (taimede istutusvahend, võsanuga, metsa takseerimise tarvik vms);
- uluki- või taimekahjustuse ennetamine (aia, repellendi vms soetamine ja kasutamine);
- hooldusraie;
- kasvavate puude laasimine;
- metsa uuendamine.

Toetuse saajad

Küsitlusele vastanud 89 toetuse saajast vastas käesolevale küsimusele 88 (lisa 1, tabel 15). Vastajad on soetanud kokku 82 metsatehnika objekti, sh 16 nn väiketehnika objekti (mootorsaad, võsasaad jms) – keskmiselt 0,9 metsatehnika objekti (0,8 ilma väiketehnikata) küsitlusele vastaja kohta. Kõige sagedamini soetatakse traktoreid, tõstukiga metsaveohaagiseid ja tõstukita metsaveohaagiseid. Kõige sagedamini teostatud tegevused on hooldusraie, mis ületab teiste tegevuste arvu kolmekordselt, ning laasimine.

Ühistu liikmed

Ankeedi täitjatest vastas käesolevale küsimusele 43 ühistu liiget, kellest 21 (49%) ei osanud öelda, mis objektid või tegevused metsaühistu toetuse abil soetas või teostas. Kõige sagedamini nimetasid vastajad soetatud tehnikaks tõstukiga metsaveohaagist, traktorit ja hooldusraie masinat. Enim märgitud tegevuseks nimetati võrdsel määral hooldusraiet ja metsa uuendamist. Kokku nimetasid ühistu liikmed metsatehnika soetamist 25 korral mis teeb keskmiselt 1,1 metsatehnika objekti küsimustikule vastaja kohta (0,9 ilma väiketehnikata).

Lisaks küsiti toetust saanud metsaühistu liikmete käest, milliseid investeeringuobjekte nemad on kasutanud või kavatsavad järgmise kolme aasta jooksul kasutada. Enim nimetatud objektid jäid seejuures samaks võrreldes tulemusega, mida metsaühistu liikmed andsid metsaühistu kogu investeeringu kohta (eelmises lõigus esitatud tulemused). Metsaühistu liikmete hinnangul kavatsavad nad järgmise kolme aasta jooksul kasutada keskmiselt 0,8 ühistu poolt toetuse abil

soetatud metsatehnika objekti (0,7 ilma väiketehnikata), mis on kõrge näitaja arvestades asjaolu, et toetuse saajate keskmine vastav näitaja oli 0,9 (0,8 ilma väiketehnikata). Ühistu liikmete kõrge näitaja on seotud sellega, et ühistutel on kergem saada toetust metsatehnika soetamiseks kui teistel taotlejatel.

Ühistu juhid

Küsimustikule vastanud ühistud soetavad metsatehnikast kõige sagedamini tõstukiga metsaveokärusid, traktori rippesse paigaldatavaid võsaniidukeid ja traktoreid. Metsaühistu juhtide hinnangul on nad soetanud toetuse saaja kohta keskmiselt neli korda rohkem metsatehnikat kui toetuse saajate küsitluse vastav tulemus oli. Selle põhjuseks on asjaolu, et ühistu soetatud metsatehnikal on sageli mitu kasutajat. Teisi tegevusi (nt metsa hooldamine, laasimine, kahjustuse ennetamine) planeerivad metsaühistud sarnase sagedusega võrreldes teiste toetuse saajatega.

Toetuse abil soetatakse kõige sagedamini metsaveohaagiseid (tõstukiga ja tõstukita) ning traktoreid (kui nn väiketehnika välja arvata). Kõige rohkem teostatakse hooldusraiet, metsa uuendamist ja laasimist. Ankeedi vastused kattuvad kõigi toetuse saajate analüüsi tulemustega (lisa 2, tabel 1).

Küsimustikule vastanute hinnangul on toetuse peamine eesmärk metsa efektiivsem majandamine (45% vastustest) ja keskkonna säilitamine (36%). Sellest hoolimata pooled toetuse saajad ei teinud enne toetuse taotlemist kalkulatsiooni, kas toetus suurendab nende metsa majandamise efektiivsust. Äriühingud ja FIE-d olid toetusprojekti ettevalmistamisel põhjalikumad kui eraisikud – 58,9% äriühingutest ja FIE-dest tegid efektiivsuse kalkulatsiooni. Kalkulatsiooni mittetegemisest hoolimata leiab 57% vastanutest, et investeering suurendab nende metsa majandamise efektiivsust (22% ei oska hinnangut anda).

Investeeringust tulenevat metsa majandamise majandusliku efektiivsuse kasvu hinnati punktis 4.1.4 kirjeldatud metoodika alusel. Efektiivsuse hinnangulist kasvu lähema viie aasta jooksul saab lugeda heaks ja metsa kogu eluea jooksul väga heaks.

Metsaühistu liikmed on kaasaegse metsatehnikaga halvasti varustatud. Viimase kolme aasta jooksul soetatud metsatehnikat (v.a mootorsaed, võsasaed jm väiketehnika) omab 9,6% metsaühistu liikmetest (keskmiselt 0,25 metsatehnika objekti metsaomaniku kohta).

Metsaühistute poolt toetuse abil soetatud metsatehnikat (33 objekti) kasutab kokku 112 isikut, s.o keskmiselt 3,4 isikut objekti kohta (2,1 isikut, kui jätta analüüsist välja väiketehnika – mootorsaed, võsasaed jms). Arvestades, et metsatehnika puhul on tegemist suurte investeeringutega (keskmine investeering 32 507 eurot tehnikaliigi kohta), siis oleks otstarbekas, kui tehnikast kasusaajate arv ühistus oleks suurem. Tehnika kasutajate vähest arvu saab seostada asjaoluga, et 26,8% metsaühistu liikmetest ei ole informeeritud, et nende ühistu sai toetust meetme 1.5.1 alusel.

Toetuse abil soetatud metsatehnika kasutamine on ühistu liikmele tasuline 63% metsaühistu juhtide väitel. Ühistu liikmed annavad samale küsimusele väga mitmekesiseid vastuseid, mis

näitab, et ühistu liikmetel ei ole tasustamisest selget teadmist. Tasu suurus ja iseloom on ühistute lõikes väga erinevad.

Pooled metsaühistu liikmed kasutavad metsanduslikel töödel kolmandate isikute (v.a nende metsaühistu) tehnikat ja abi, kusjuures valdav enamus kasutab abitööd sagedamini kui üks kord kahe aasta jooksul. Põhjuseks on vajaliku tehnika puudumine ning ajapuudus, samuti majanduslikud kaalutlused. Seevastu 11% toetust saanud metsaühistu liikmetest pakub metsa majandamise teenust metsaühistule või selle liikmetele.

Toetatud investeeringu omafinantseeringu osa rahastatakse 55% juhtudel selliselt, et osa ühistu liikmetest (eelkõige kasusaajad) tasuvad omafinantseeringu osa. 36% juhtudel tasutakse omafinantseeringu osa ühistu olemasolevate omavahendite arvel. Kuna ühte soetatud tehnikaliiki kasutab keskmiselt 2,1 isikut, siis on tõenäoline omafinantseeringu tasujate ja kasusaajate ring väike.

4.2. VASTUSED HINDAMISKÜSIMUSTELE

Käesolevas peatükis on toodud EK neli kohustuslikku hindamisküsimust mida rakendatakse meetme 1.5.1 tulemuste hindamisel. Igale hindamisküsimusele vastamiseks esitati ankeedis üks või mitu küsimust mille analüüsi alusel antakse vastus hindamisküsimusele.

Konkurentsivõimet, turuosa ja jätkusuutlikkust puudutavatele hindamisküsimustele vastatakse lisaks ankeedi küsitlusele ka toetuse saajate majandusaasta aruannete analüüsi alusel. Analüüsi toetuse saajate 2008–2010 aasta majandusnäitajaid. Valimisse kuulusid kõik toetuse saajad, kelle majandusaasta aruanded olid kõigi kolme vaatlusaluse aasta kohta äriregistrist kättesaadavad ja analüüsi eesmärgi täitmist võimaldavad (116 ettevõtjat).

4.2.1. Hindamisküsimus: Mil määral on toetatud investeeringud soodustanud metsandusettevõtete tootmise mitmekesistamist?

Hindamisküsimusele vastamiseks küsiti ankeedis toetuse saajate, ühistu liikmete ja ühistu juhtide käest, kas seoses toetatud investeeringuga võtavad nad kasutusele uusi tehnoloogiaid (tehnoloogiaid mille sarnaseid nad varem kasutanud ei ole). Samuti küsiti kas kasusaajad on hakanud või hakkavad kolme aasta jooksul tootma uusi tooteid.

Analüüsist selgus, et toetuse abil soetatud metsatehnikast 57% on kasusaajate jaoks uus tehnoloogia. Seejuures toetuse saajad ja metsaühistu liikmed määratlesid uute tehnoloogiatena 63–66% investeeringutest, metsaühistu juhid aga 33% investeeringutest.

Olukorras kus paljud investeeringud on kasusaajate jaoks tehnoloogiad, mille sarnaseid nad varem kasutanud ei ole, on investeeringute tulemusel loodavate uute toodete osakaal märksa väiksem. Ankeedile vastanutest 8,1% on seoses toetatud investeeringuga hakanud või kavatsevad järgmise kolme aasta jooksul hakata tootma uusi tooteid (tabel 7).

Tabel 7. Vastused küsimusele: Kas toetatud investeeringuga seoses olete Te juba hakanud või kavatsete järgmise kolme aasta jooksul hakata tootma uusi tooteid?

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		JAH	EI	Ei oska öelda	Kokku	Uute toodete kasutuselevõtjate osakaal kõigist vastanutest
Toetuse saajad	Füüsiline isik	1	32	-	33	3,0%
	FIE	3	39	-	42	7,1%
	Äriühing	3	11	-	14	21,4%
	Kokku	7	82	-	89	7,9%
Ühistu liikmed	Füüsiline isik	1	3	2	6	16,7%
	FIE	1	13	7	21	4,8%
	Äriühing	2	8	1	11	18,2%
	Kokku	4	24	10	38	10,5%
Ühistu juhid		0	8	-	8	0,0%
Küsitluse kõik sihtgrupid kokku		11	114	10	135	8,1%

Arvestades, et tootmise mitmekesistamine ja uute toodete loomine ei ole meetme 1.5.1 peamine eesmärk, siis on ankeedi vastuste alusel põhjust olla rahul toetust saanud metsandusettevõtete tootmise mitmekesistamise tulemustega, sest 57% kasusaajates võtavad seoses toetatud investeeringuga kasutusele uue tehnoloogia ning 8,1% kasusaajatest hakkab tootma uut toodet.

4.2.2. Hindamisküsimus: Mil määral on toetatud investeeringud kaasa aidanud metsandusettevõtete turulepääsule ja turuosa suurendamisele?

Hindamisküsimusele vastatakse kahe analüüsi abil: (1) toetuse saajate majandusnäitajate analüüs majandusaasta aruannete alusel; (2) uuringus esitatud vastavasisuliste küsimuste abil.

MAK-i tulemuste analüüsimisel hinnatakse toetuse saajate turulepääsu ja turuosa müügitulu kaudu. Leitakse, kuivõrd on toetatud investeeringutest kasusaajate müügitulu kasv parem sektori keskmisest. Kui toetuse saajate müügitulu kasv on suurem sektori keskmisest, siis kasusaajate turuosa suureneb ja turulepääs paraneb.

SA andmed ettevõtjate majandusnäitajate kohta on seisuga 26.09.2010 kättesaadavad kuni aastani 2009. Toetuse saajate majandusaasta aruanded on püsihindamise andmebaasis kõige esinduslikumad alates 2008. aastast. SA andmetel on perioodil 2005–2009 metsandussektori ettevõtjate müügitulu vähenenud keskmiselt 14% võrra aastas. Perioodil 2008–2010 on toetuse saajate müügitulu kasvanud keskmiselt 10% võrra aastas. Kui võrrelda mõlema segmendi näitajaid aastatel 2008 ja 2009, siis näeme, et nimetatud perioodil on toetuse saajate müügitulu vähenes 27% samas kui kogu sektori vastav langus oli 39%. Kokkuvõttes saab öelda, et majandusnäitajate analüüsi alusel on toetuse saajate turulepääs ja turuosa suurenenud.

Turuosa suurenemise hindamisküsimusele vastamiseks küsiti ankeedis, kui palju suureneb toetuse saaja või ühistu liikme metsandustegevusega seotud müügitulu tänu toetatud investeeringu elluviimisele? Küsimus oli kahe osaline: (1) kui palju suureneb müügitulu viie

aasta jooksul; (2) kui palju suureneb müügitulu metsa kogu eluea jooksul (kasv eurot hektari kohta). Hinnangu andmisel võetakse aluseks metsa keskmine müügihind, mis oli perioodi 2005–2009 keskmisena 6 725 eurot hektar. Kui müügitulu kasvab viie aasta jooksul kuni 2% (kuni 120 eurot/ha), siis on tegemist rahuldava tulemusega, kui kasv on 2–10% (120–700 eurot/ha) loetakse tulemus heaks ning üle 10%-lise kasvu korral loetakse tulemus väga heaks. Kui müügitulu metsa kogu eluea jooksul ei kasva, siis on tegemist mitterahuldava tulemusega, kui müügitulu kasvab kuni 2% (kuni 120 eurot/ha), siis on tegemist rahuldava tulemusega, 2–10% (120–700 eurot/ha) on hea tulemus ja kasv üle 10% on väga hea tulemus.

Toetuse saajad

Toetuse saajatest 45% vastasid, et tänu toetatud investeeringu elluviimisele nende metsandustegevusega seotud müügitulu lähema viie aasta jooksul ei suurene ning 26% vastasid, et kasv on nende hinnangul 0–120 eurot hektari kohta (lisa 1, tabel 17). Tegemist on väikese müügitulu kasvuga, kuid arvestades, et enamus investeeringuid on seotud metsa hooldamisega mille kasu väljendub alles aastakümnete pärast, siis on tulemus ootuspärane.

Toetuse saajate hinnangul on toetuse kasu metsa kogu eluea jooksul märksa suurem – kõige suurem osa vastanutest (27%) hindas müügitulu kasvuks 320–700 eurot hektarile (5–10% müügitulust).

Ühistu liikmed

Kui toetust saanud metsaühistu liikmetelt küsiti, kui palju nende metsandustegevusest saadav müügitulu suureneb tänu metsaühistu poolt toetuse raames tehtud investeeringu elluviimisele, siis 61–63% vastanutest ei osanud hinnangut anda (lisa 1, tabel 17). Vastajatest 36% hindasid, et investeeringust tulenev müügitulu kasv lähema viie aasta jooksul on 0–700 eurot hektari kohta (vastused jagunesid võrdselt nelja valikuvahemiku lõikes). Vastanutest 8,9% (23% kui vastused „ei oska öelda“ välja jätta) hindas, et seoses investeeringuga nende müügitulu ei suurene üldse.

Samuti nagu toetuse saajatel, nii ka toetust saanud metsaühistu liikmetel kõige suurem osa vastanutest (11%) hindavad, et metsa kogu eluea jooksul on investeeringust tulenev müügitulu kasv 320–700 eurot hektari kohta.

Toetuse saajad ja metsaühistu liikmed hindavad investeeringust tulenevad müügitulu kasvu esimese viie aasta jooksul väikseks (kuni 2%), kuid metsa kogu eluea jooksul keskmiseks (metsa müügitulu kasv 5–10%). Alapunkti sissejuhatuses kirjeldatud metoodika kohaselt saab tulemust viie aasta perspektiivis lugeda rahuldavaks ja metsa kogu eluea jooksul heaks. Lähema viie aasta jooksul näevad väiksemat müügitulu kasvu füüsilised isikud ja FIE-d, kelle investeeringud on seotud eelkõige metsa hooldamisega. Äriühingud, kes saavad sagedamini toetust metsatehnika soetamiseks, prognoosivad investeeringust juba lähemal viiel aastal suuremat tulu. Toetuse saajate majandusnäitajate analüüsi tulemused kinnitavad, et perioodil 2008–2009 on toetuse saajate turulepääs ja turuosa suurenenud.

4.2.3. Hindamisküsimus: Mil määral on toetatud investeeringud kaasa aidanud metsade säästva (jätkusuutliku) majandamise säilitamisele või tõhustamisele?

Hindamisküsimusele vastatakse kahe analüüsi alusel: (1) majandusliku jätkusuutlikkuse analüüs toetuse saajate majandusaasta aruannetes esitatud majandusnäitajate alusel; (2) uuringus esitatud vastavasisuliste küsimuste abil.

Toetuse saajate majandusaasta aruannete andmetel hinnati ettevõtjate jätkusuutlikkust kasumlikkuse ja kohustuste täitmise võime alusel. Ettevõtja maksevõimet näitavad intressikulude kattekordaja (ärikasum jagatud intressikuludega), lühiajalise võlgnevuse kattekordaja (käibevara jagatud lühiajaliste kohustustega) ja võlakordaja (kohustused jagatud varadega). Toetuse saajate intressikulude kattekordaja on perioodil 2008–2010 kasvanud keskmiselt 60% võrra aastas – seda tänu 2010. aasta kõrgele ärikasumile (tabel 8). Lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja ja võlakordaja on vaatlusalusel perioodil olnud stabiilsed, sest ettevõtjate kohustuste ja varade väärtus ei ole märkimisväärselt muutunud.

Ettevõtja kasumlikkust näitavad käibe ärirentaablus (ärikasum jagatud müügituluga), varade rentaablus (ärikasum jagatud aktivatega) ja omakapitali rentaablus (puhaskasum jagatud omakapitaliga). Kuna ettevõtjate ärikasum ja puhaskasum kasvasid 2010. aastal rohkem kui müügitulu, aktivad või omakapital, siis kõik kasumlikkuse näitajad on vaatlusalusel perioodil märkimisväärselt paranenud.

Tootmisvarude käibekordaja arvutatakse müügitulu jagamisel varudega. Näitaja iseloomustab kauba ja tootmisvarude käsutamise ning müügi efektiivsust vaadeldaval perioodil. Kuna aastatel 2008–2010 on toetuse saajate müügitulu ja omakapital kasvanud võrdselt, siis on ka tootmisvarude käibekordaja viimastel aastatel püsinud stabiilne.

Tabel 8. Toetuse saajate jätkusuutlikkus

Sektor	2008	2009	2010	Keskmine muutus, % aastas
Intressikulude kattekordaja	4,38	1,99	11,27	60,4%
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	2,76	2,63	2,63	-2,4%
Võlakordaja	0,35	0,35	0,33	-2,2%
Käibe ärirentaablus	0,13	0,08	0,21	26,6%
Varade rentaablus	0,05	0,02	0,08	31,5%
Omakapitali rentaablus	0,04	0,02	0,11	72,1%
Tootmisvarude käibekordaja	5,38	3,51	5,60	2,0%

Majandamise jätkusuutlikkuse hindamiseks esitati ankeedis küsimus:

- Toetuse saajate ankeedis (küsimus nr 13) ja toetust saanud metsaühistu juhtorgani liikmete ankeedis (küsimus nr 6): Palun hinnake, milline on toetuse mõju investeeringuga seotud metsa jätkusuutliku majandamise seisukohast?
- Toetust saanud metsaühistu liikmete ankeedis (küsimus nr 16): Palun hinnake, milline on metsaühistu poolt saadud toetuse mõju otseselt Teie metsa jätkusuutlikule majandamisele?

Vastused anti skaalal: positiivne mõju puudub; väike positiivne mõju; keskmine positiivne mõju; suur positiivne mõju; ei oska öelda.

Toetuse saajatest hindas toetuse mõju väga positiivseks või keskmiselt positiivseks 80% vastanutest (lisa 1, tabel 19).

Ühistu liikmetest 34% ei osanud küsimusele vastata. Küsitletud ühistu liikmetest, kes oskasid hinnangut anda, kõige suurem osa (43%) hindas toetuse mõju väga positiivseks või keskmiselt positiivseks.

Toetuse saajate jätkusuutlikkuse näitajad majandusaasta aruannete analüüsi alusel on head. Müügitulu ja kasum on olnud ebastabiilsed, kuid 2010. aasta paranenud tulemused kinnitavad toetuse saajate majanduslikku jätkusuutlikkust. Tulemusi mõjutavad eelkõige trendid maailmamajanduses, kuid isegi aastatel kus kriisi mõju oli suurem, ei olnud toetuse saajate jätkusuutlikkuse näitajad kriitilised.

Toetuse saajad, ühistu liikmed ja ühistu juhid annavad ankeedi vastustes väga positiivse hinnangu toetuse mõjule investeringuga seotud metsa jätkusuutliku majandamise seisukohast, mis kinnitab majandusanalüüsi tulemusi.

4.2.4. Hindamisküsimus: Mil määral on toetatud investeringud soodustanud metsandusettevõtete konkurentsivõime kasvu?

Hindamisküsimusele vastati kahel alusel: (1) uuringus esitatud vastavasisuliste küsimuste alusel; (2) toetuse saajate majandusaasta aruannete analüüsi alusel.

Konkurentsivõime hindamiseks esitati ankeedis küsimus:

- Toetuse saajate ankeedis (küsimus nr 15): Palun hinnake, mil määral on toetatud investeringud mõjutanud Teie metsandusega seotud ettevõtlustegevuse konkurentsivõime kasvu?
- Toetust saanud metsaühistu liikmete ankeedis (küsimus nr 17): Palun hinnake, mil määral on metsaühistu poolt toetuse raames tehtud investeringud mõjutanud Teie metsandusega seotud ettevõtlustegevuse konkurentsivõime kasvu (vastake vaid juhul, kui olete ettevõtja)?
- Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liikmete ankeedis (küsimus nr 7): Palun hinnake, mil määral on toetatud investeringud mõjutanud Teie metsaühistu metsandusega seotud ettevõtlustegevuse konkurentsivõime kasvu?

Vastused anti skaalal: positiivne mõju puudub; väike positiivne mõju; keskmine positiivne mõju; suur positiivne mõju; ei oska öelda.

Toetuse saajate ankeedis kõige suurem osa vastanutest (64%) hindas, et toetusel on väike või keskmine positiivne mõju kasusaaja metsandustegevuse konkurentsivõimele (lisa 1, tabel 20).

Toetust saanud ühistu liikmed hindavad toetuse mõju konkurentsivõimele erinevalt – 20% vastanutest hindavad, et toetusel on väike positiivne mõju, 14% peavad positiivset mõju suureks.

Kõige kõrgemalt hindavad toetuse positiivset mõju toetust saanud metsaühistute juhtorgani liikmed – 63% vastanutest hindavad mõju keskmiselt positiivseks või väga positiivseks.

Hindamisküsimusele vastamiseks analüüsi toetuse saajate majandusnäitajaid ja nende muutumist aastatel 2008–2010 (tabel 9). Toetuse saajate konkurentsivõimet iseloomustavaid majandusnäitajaid mõjutab eelkõige üldine majandussituatsioon ja hinnad maailmaturul. Tänu 2010. aasta paranenud majanduskeskkonnale on toetuse saajate konkurentsivõime näitajad väga head. Müügitulu kasvab, samas kui tootmiskulud on kontrolli all. See on viinud puhaskasumi märkimisväärsel suurenemisele 2010. aastal.

Majanduslanguse kontekstis on tööjõukulud langenud rohkem kui töötajate arv, samas aga müügitulu on kasvanud vaatlusalusel perioodil. See on viinud tootlikkuse töötaja kohta kasvule, samas kui tööjõukulu töötaja kohta pisut väheneb. Toetuse saajate toodetud BLV on perioodil 2008–2010 kasvanud keskmiselt 12% võrra aastas – seda eelkõige tänu müügitulu kasvule ja tegevuskulude kontrolli all hoidmisele.

Tabel 9. Toetuse saajate konkurentsivõime

Sektor	2008	2009	2010	Keskmine muutus, % aastas
Müügitulu, eurot/ettevõtja	424 679	310 734	513 417	10,0%
Tootmiskulud, eurot/ettevõtja	402 963	320 741	401 339	-0,2%
Puhaskasum, eurot/ettevõtja	27 637	16 687	93 852	84,3%
Tööjõukulu töötaja kohta, eurot/töötaja	10 095	9 747	9 631	-2,3%
Tootlikkus töötaja kohta, eurot/töötaja	87 812	73 712	111 113	12,5%
BLV, eurot/ettevõtja	72 681	32 940	90 359	11,5%

Ankeedis esitatud küsimuste analüüsi alusel annavad kasusaajad kõrge hinnangu toetuse panusele oma metsandustegevuse konkurentsivõime heaks. Majandusnäitajate analüüsi tulemused kinnitavad toetuse saajate väga head konkurentsivõimet. Olukorras kus kulud on kontrolli all kasvab müügitulu ja kasum.

4.3. TOETUSE SAAMINE ERINEVATE ISIKUTE KOOSSEISUS JA ERINEVATEST MEETMETEST

Uuringu lähteülesandes on seatud eesmärgiks selgitada välja kui paljud metsaomanikud saavad metsanduslikest toetustest kasu erinevate MAK meetmete või erinevate isikute koosseisus. Nimetatud temaatika uurimiseks esitati ankeedis vastavasisulised küsimused, mille vastuseid alljärgnevalt alalüüsitakse. Lisaks on meetmete 1.5.1 ja 1.5.2 rakendusanalüüsides (mis on esitatud PM-le eelnevalt) toodud korduvate toetuse saajate uuring püsihindamise andmebaasi alusel.

4.3.1. TOETUSE SAAJAD: Kas lisaks sellele toetusele, mida Te ise saite või Teie poolt juhitud äriühing sai meetme 1.5.1 raames, on saanud toetust veel mõni teine Teiega seotud äriühing (mille omanike või juhatuse liikmete hulka Te kuulute), või olete Te metsaühistu liikmena saanud toetust meetmest 1.5.1? Kui JAH, siis palun märkige mis objekti või tegevuse jaoks olete toetust saanud.

ÜHISTU LIIKMED: Kas lisaks sellele toetusele, mida metsaühistu sai meetme 1.5.1 raames, olete Teie ise või Teiega seotud äriühing (äriühing, mille omanike või juhatuse liikmete hulka Te kuulute) saanud toetust meetmest 1.5.1? Kui JAH, siis palun märkige mis objekti või tegevuse jaoks olete toetust saanud.

Toetuse saajad

Toetuse saajatest 17% on saanud meetme 1.5.1 toetusest kasu mitme isiku koosseisus. Seejuures äriühingutel on vastav osakaal 36%. See näitab, et suur osa aktiivsetest metsaomanikest ja toetuse taotlejatest on saanud meetme 1.5.1 toetusest kasu mitme isiku koosseisus.

Ühistu liikmed

Ankeedile vastanud ühistu liikmete seas on 29% metsaomanikke, kes on lisaks metsaühistu poolt saadud toetusele saanud meetme 1.5.1 toetusest kasu veel mõne teise isiku koosseisus.

Nii toetuse saajatel kui toetust saanud metsaühistu liikmetel on toetatud investeeringuobjektide iseloom sama sõltumata sellest, kas analüüsitakse kõiki toetuse saajaid (alapunkt 4.1.13) või ainult neid, kes on saanud teostusest kasu mitme isiku koosseisus.

4.3.2. ÜHISTU LIIKMED: Kas lisaks sellele metsaühistule, mis sai toetust MAK meetme 1.5.1 raames, olete Te veel mõne teise metsaühistu liige? JAH vastuse korral palun märkige teise metsaühistu nimi.

Küsimustikule vastanud metsaühistu liikmetest 8,9% on lisaks sellele metsaühistule, mis sai toetust meetme 1.5.1 raames, veel mõne teise metsaühistu liige (lisa 1, tabel 22). Seejuures 60% nendest metsaühistutest, kelle liikmeteks küsimustikule vastajad täiendavalt olid, said samuti toetust meetme 1.5.1 raames.

4.3.3. ÜHISTU LIIKMED, ÜHISTU JUHID: Kas investeeringuobjekti või sellega seotud teenust kasutavad ka isikud, kes ei ole metsaühistu liikmed?

Ankeedi täitnud metsaühistu liikmetest 7,1% vastasid, et toetuse abil soetatud metsatehnikat kasutavad ka isikud, kes ei ole metsaühistu liikmed (lisa 1, tabel 23). Paljud (57%) metsaomanikud ei osanud sellele küsimusele vastata.

Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liikmetest 25% vastasid, et investeeringuobjekti kasutavad ka isikud, kes ei ole metsaühistu liikmed. Kuna eeldatavasti on ühistu juhid tehnika kasutajatest hästi informeeritud, siis saame teha järelduse, et toetuse abil soetatud metsatehnika leiab palju rakendust väljaspool ühistut.

Meetme 1.5.1 toetuse saajate kattuvus MAK teiste meetmete toetuse saajatega

Meetme 1.5.1 alusel on seisuga 30.06.2011 toetust saanud 892 erinevat isikut. Nendest 75 (8,4%) on lisaks meetme 1.5.1 toetusele saanud toetust veel ühest MAK meetmest ning 19 (2,1%) on saanud toetust veel kahest teisest MAK meetmest (tabel 10). Lisaks on 10 meetme 1.5.1 toetuse saajat saanud toetust 3–5 teisest MAK meetmest.

Tabel 10. Meetme 1.5.1 toetuse saajad, kes on lisaks meetmele 1.5.1 saanud toetust veel ühest või mitmest MAK meetmest

Meetmete arv millest 1.5.1 toetuse saaja on saanud toetust lisaks meetmele 1.5.1	Ühest meetmest	Kahest meetmest	Kolmest meetmest	Neljast meetmest	Viiest meetmest
1.5.1 toetuse saajate arv kes on saanud toetust vastavast hulgast teistest MAK meetmetest	75	19	5	4	1

Meetme 1.5.1 toetuse saajad on kokku 149 korral saanud toetust veel mõnest teisestki MAK meetmest – seejuures 35 korral on saadud toetust meetmest 1.5.3 ja üheksal korra meetmest 1.5.2 (tabel 11).

Tabel 11. Meetmed millest meetme 1.5.1 toetuse saajad on saanud toetust lisaks meetmele 1.5.1

Meede	1.5.3	1.3.1	1.4.1	1.8	3.1	1.5.2	4.3	1.4.2	1.4.3	3.2	4.1	1.2	Kokku
Vastavast meetmest toetust saanud meetme 1.5.1 toetuse saajate arv	35	27	22	21	10	9	9	4	4	3	3	2	149

Meetme 1.5.2 toetuse saajate kattuvus MAK teiste meetmete toetuse saajatega

Meetme 1.5.2 alusel on seisuga 30.06.2011 toetust saanud 49 erinevat isikut. Nendest 16 (33%) on lisaks meetme 1.5.2 toetusele saanud toetust veel ühest või mitmest teises MAK meetmest (tabel 12).

Tabel 12. Meetme 1.5.2 toetuse saajad, kes on lisaks meetmele 1.5.2 saanud toetust veel ühest või mitmest MAK meetmest

Meetmete arv millest meetme 1.5.2 toetuse saaja on saanud toetust lisaks meetmele 1.5.2	Ühest meetmest	Kahest meetmest	Kolmest meetmest
1.5.2 toetuse saajate arv kes on saanud toetust vastavast hulgast teistest MAK meetmetest	13	2	1

Meetme 1.5.2 toetuse saajad on kokku 20 korral saanud toetust veel mõnest teisestki MAK meetmest – seejuures üheksal korral on saadud toetust meetmest 1.5.1 ja neljal korra meetmest 3.1 (tabel 13).

Tabel 13. Meetmed millest meetme 1.5.2 toetuse saajad on saanud toetust lisaks meetmele 1.5.2

Meede	1.5.1	3.1	4.3	1.3.1	1.8	3.2	Kokku
Vastavast meetmest toetust saanud meetme 1.5.2 toetuse saajate arv	9	4	3	2	1	1	20

Analüüsist selgus, et aktiivsed metsaomanikud ja toetuse taotlejad kasutavad mitmeid võimalusi toetuse saamiseks. Ankeedile vastanutest 21% (sh 35% äriühingutest) on saanud meetme 1.5.1 toetusest kasu mitme isiku koosseisus. Samuti selgus, et toetuse abil soetatud metsatehnika leiab palju rakendust väljaspool ühistut. Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liikmetest 25% väidavad, et investeringuobjekti kasutavad ka isikud, kes ei ole metsaühistu liikmed.

Meetme 1.5.1 toetuse saajate kattuvus MAK teiste meetmete toetuse saajatega on suhteliselt väike. Meetme 1.5.1 toetuse saajatest 12% (892 toetuse saajast 104) on lisaks 1.5.1 toetusele saanud toetust veel mõnest teisestki MAK meetmest – kõigi MAK meetmete toetuse saajate vastav näitaja on 30% (15% ilma meetmeta 1.3). Meetme 1.5.2 toetuse saajate kattuvus MAK teiste meetmete toetuse saajatega on 33% vastates MAK kõigi meetmete keskmisele tasemele.

4.4. LOODUD TÖÖKOHAD

TOETUSE SAAJAD: Kas seoses toetatud investeeringuga olete loonud või kavatsete luua kolme aasta jooksul uusi töökohti? Kui JAH, siis mitu töökohta on loodud või kavatsetakse kolme aasta jooksul luua.

ÜHISTU LIIKMED: Kas seoses metsaühistu poolt toetuse abil tehtud investeeringuga lõite või plaanite järgmise kolme aasta jooksul luua uusi töökohti? Kui JAH, siis mitu.

Hinnang töökohtade loomisele seoses investeeringuga sõltub märkimisväärselt küsitluse sihtgrupist ja vastaja ettevõtlusvormist. Küsimusele vastanud toetuse saajatest 17% ja ühistu liikmetest 7,7% planeerivad toetuse tulemusel luua uusi töökohti (lisa 1, tabel 24). Äriühingud on töökohtade loomisel märkimisväärselt aktiivsemad kui teiste ettevõtlusvormide esindajad. Toetust saanud äriühingutest 50% kavatsesid seoses investeeringuga luua uusi töökohti, toetust saanud metsaühistute liikmeteks olevate äriühingute vastav näitaja on 30%.

Toetuse saajad kavatsesid luua 15 juhul kokku 23 töökohta, mis teeb keskmiselt 1,6 töötajat töökohti loova ettevõtja kohta (keskmiselt 0,3 töötajat iga ankeedile vastanud metsaomaniku kohta). Toetust saanud metsaühistu liikmed kavatsesid kolmel juhul luua kokku 11 töökohta, mis teeb keskmiselt 3,7 töötajat töökohti loova metsaomaniku kohta (keskmiselt 0,3 töötajat iga ankeedile vastanud ühistu liikme kohta).

Kui töökohti loovad füüsilised isikud ja FIE-d kavatsesid luua keskmiselt 1,2 töökohta siis äriühingute vastav näitaja on 2,7.

Toetuse saajate majandusaasta aruannete analüüsi alusel näeme, et perioodil 2008–2010 on toetuse saajate töötajate arv vähenenud keskmiselt 2,3% võrra aastas. Selle põhjuseks on majanduskriis, kus ettevõtjad jõuliselt vähendasid kulusid ja tööjõu hulka. Küsitluse tulemusel näeme, et edaspidi kavatsesid toetuse saajad siiski pigem töötajate arvu suurendada.

Toetuse tulemuste hindamisel on oluline koht tööhõive analüüsimisel. Maaelu arengu seisukohalt on tähtis, et maal oleks töökohti. Teisalt on selge, et kaasaegsema tehnika soetamine vähendab vajadust füüsilise tööjõu järele. Nimetatud kontekstis saab hinnata heaks toetuse tulemust, kus küsimustikule vastajate hinnangul luuakse seoses investeeringuga juurde keskmiselt 0,3 töökohta toetuse saaja kohta (keskmiselt 2,0 töötajat töökohti loova metsaomaniku kohta).

Toetuse saajate majandusaasta aruannete analüüsi alusel näeme, et perioodil 2008–2010 on toetuse saajate töötajate arv vähenenud keskmiselt 2,3% võrra aastas. Selle põhjuseks on majanduslangus, kus ettevõtjad jõuliselt vähendasid kulusid ja tööjõu hulka. Küsitluse tulemusel näeme, et edaspidi kavatsesid toetuse saajad siiski pigem töötajate arvu suurendada.

KOKKUVÕTE

Eesti Maaülikooli majandus- ja sotsiaalinstituut on MAK 1., 3. ja 4. telje meetmete püsihindaja. Vastavalt tööplaanile viis püsihindaja 2011. aasta suvel läbi meetme 1.5 uuringu metsaühistu, metsaomaniku ja äriühingu vaheliste seoste analüüsimiseks, samuti alameetme 1.5.1 mõju ja investeeringute kasutamise efektiivsuse hindamiseks.

Uuring hõlmas meetmete 1.5.1 ja 1.5.2 toetuse saajaid. Seejuures ankeetküsitluse sihtgrupiks olid meetme 1.5.1 toetuse saajad ja toetust saanud metsaühistu liikmed. Toetuse saajate majandusnäitajate analüüs majandusaasta aruannete alusel viidi läbi nii meetme 1.5.1 kui 1.5.2 toetuse saajate osas. Majandusnäitajaid on analüüsitud toetuse saajate konkurentsivõimet, turuosa ja jätkusuutlikkust puudutavate hindamisküsimuste juures ja töökohtade analüüsis.

Ankeetküsitlus jagunes kolmeks:

- toetuse saajate küsitlus;
- toetust saanud metsaühistu liikmete küsitlus;
- toetust saanud metsaühistu juhtorgani liikmete küsitlus.

Ankeedile vastanud toetuse saajatest ja ühistu liikmetest (145) 44% olid FIE-d, 38% füüsilised isikud ja 18% on äriühingud. Nimetatud isikute kasutuses oli kokku 71 539 ha metsamaad – keskmiselt 494 ha metsaomaniku kohta (mediaan 34 ha metsaomaniku kohta). Küsitlusele vastanud kümne suurima metsaomaniku kasutuses oli 61 215 ha metsamaad, s.o 86% kõigi küsitletute metsamaast.

Investeeringu planeerimise asjaolud ja sellega seotud efektiivsuse ning lisandväärtuse kasv

Analüüsi tulemustest selgus, et toetuse abil soetatakse kõige sagedamini tõstukiga ja tõstukita metsaveohaagiseid ning traktoreid (kui nn väiketehnika välja arvata). Kõige rohkem teostatakse hooldusraiet, metsa uuendamist ja laasimist. Ankeedi vastused kattuvad üldkogumis olevate toetuse saajate analüüsi tulemustega.

Küsimustikule vastanute hinnangul on toetuse peamine eesmärk metsa efektiivsem majandamine (45% vastustest) ja keskkonna säilitamine (36%). Toetuse saajatest eraisikud ei teinud enne toetuse taotlemist kalkulatsiooni, kas toetus suurendab nende metsa majandamise efektiivsust. Äriühingud ja FIE-d olid toetusprojekti ettevalmistamisel põhjalikumad kui eraisikud – 59% äriühingutest ja FIE-dest tegid efektiivsuse kalkulatsiooni. Kalkulatsiooni mittetegemisest hoolimata leiab 57% vastanutest, et investeering suurendab nende metsa majandamise efektiivsust (paljud küsitletud – 22% – ei oska efektiivsuse kasvu kohta hinnangut anda).

Toetatud investeeringust tulenevat metsa majandamise majandusliku efektiivsuse kasvu hinnati punktis 4.1.4 kirjeldatud metoodika kohaselt. Efektiivsuse hinnangulist kasvu lähema viie aasta jooksul saab lugeda heaks ja metsa kogu eluea jooksul väga heaks.

Metsaühistu liikmed on kaasaegse metsatehnikaga halvasti varustatud. Viimase kolme aasta jooksul soetatud metsatehnikat (v.a mootorsaed, võsasaed jm väiketehnika) omab 9,6% metsaühistu liikmetest (keskmiselt 0,25 metsatehnika objekti metsaomaniku kohta).

Metsaühistute poolt toetuse abil soetatud metsatehnikat (33 objekti) kasutab kokku 112,5 isikut, s.o keskmiselt 3,4 isikut objekti kohta (2,1 kui jätta analüüsist välja väiketehnika). Arvestades, et metsatehnika puhul on tegemist suurte investeeringutega, siis oleks otstarbekas, kui tehnikast kasusaajate arv ühistus oleks suurem. Tehnika kasutajate vähest arvu saab seostada asjaoluga, et 27% metsaühistu liikmetest ei ole informeeritud, et nende ühistu sai toetust meetme 1.5.1 alusel.

Toetuse abil soetatud metsatehnika kasutamine on ühistu liikmele tasuline 63% metsaühistu juhtide väitel. Ühistu liikmete vastused samale küsimusele jagunevad mitme vastusevariandi vahel võrdselt, mis näitab, et ühistu liikmetel ei ole tasustamisest selget teadmist. Tasu suurus ja iseloom on ühistute lõikes väga erinevad.

Pooled metsaühistu liikmed kasutavad metsanduslikel töödel kolmandate isikute (v.a nende metsaühistu) tehnikat ja abi, kusjuures valdav enamus kasutab abitööd sagedamini kui üks kord kahe aasta jooksul. Põhjuseks on vajaliku tehnika puudumine ning ajapuudus, samuti majanduslikud kaalutlused. Seevastu 11% toetust saanud metsaühistu liikmetest pakub metsa majandamise teenust metsaühistule või selle liikmetele.

Toetatud investeeringu omafinantseeringu osa rahastatakse 55% juhtudel selliselt, et osa ühistu liikmetest (eelkõige kasusaajad) tasuvad omafinantseeringu osa. 36% juhtudel tasutakse omafinantseeringu osa ühistu olemasolevate omavahendite arvel. Kuna ühte soetatud tehnikaliiki kasutab keskmiselt 2,1 isikut, siis on tõenäoline omafinantseeringu tasujate ja kasusaajate ring väike.

Analüüsist selgus, et metsaomanikel on suur huvi soetada toetuse abil uut tehnikat ja teostada töid mis suurendaksid metsa majandamise efektiivsust. Toetuse saajate hinnangul aitab toetus märkimisväärselt parandada metsa majandamise efektiivsust. Antud hinnangut kinnitavad toetuse saajate head majandusnäitajad.

Hindamisküsimus: Mil määral on toetatud investeeringud soodustanud metsandusettevõtete tootmise mitmekesistamist?

Hindamisküsimusele vastamiseks küsiti ankeedis toetuse saajate, ühistu liikmete ja ühistu juhtide käest, kas seoses toetatud investeeringuga võtavad nad kasutusele uusi tehnoloogiaid (tehnoloogiaid mille sarnast nad varem kasutanud ei ole). Samuti küsiti kas kasusaajad on hakanud või hakkavad kolme aasta jooksul tootma uusi tooteid.

Arvestades, et tootmise mitmekesistamine ja uute toodete loomine ei ole meetme 1.5.1 peamine eesmärk, siis on ankeedi vastuste alusel põhjust esile tuua toetust saanud metsandusettevõtjate tootmise mitmekesistamise tulemusi. Kasusaajatest 57% võtavad seoses toetatud investeeringuga kasutusele uue tehnoloogia ning 8,1% kasusaajatest hakkab tootma uut toodet.

Hindamisküsimus: Mil määral on toetatud investeeringud kaasa aidanud metsandusettevõtete turulepääsu ja turuosa suurendamisele?

Turuosa suurenemist, jätkusuutlikkust ja konkurentsivõimet puudutavatele hindamisküsimustele vastatakse kahe analüüsi abil: (1) toetuse saajate majandusnäitajate analüüs majandusaasta aruannete alusel; (2) uuringus esitatud vastavasisuliste küsimuste abil.

Küsitluse tulemusel avaldub, et toetuse saajad ja metsaühistu liikmed hindavad investeeringust tulenevad müügitulu kasvu esimese viie aasta jooksul väikseks (metsa müügitulu kasv kuni 2%), kuid metsa kogu eluea jooksul keskmiseks (kasv 5–10%). Alapunkti 4.2.2 sissejuhatuses kirjeldatud metoodika kohaselt saab tulemust viie aasta perspektiivis lugeda rahuldavaks ja metsa kogu eluea jooksul heaks. Lähema viie aasta jooksul näevad väiksemat müügitulu kasvu füüsilised isikud ja FIE-d, kelle investeeringud on seotud eelkõige metsa hooldamisega. Äriühingud, kes saavad sagedamini toetust metsatehnika soetamiseks, prognoosivad investeeringust juba lähemal viiel aastal suuremat tulu. Toetuse saajate majandusnäitajate analüüsi tulemused kinnitavad, et perioodil 2008–2009 on toetuse saajate turulepääs ja turuosa suurenenud.

Hindamisküsimus: Mil määral on toetatud investeeringud kaasa aidanud metsade jätkusuutliku majandamise säilitamisele või tõhustamisele?

Toetuse saajate jätkusuutlikkuse näitajad on majandusaasta aruannete analüüsi alusel head. Müügitulu ja kasum on olnud küll ebastabiilsed, kuid 2010. aasta paranenud tulemused kinnitavad toetuse saajate majanduslikku jätkusuutlikkust. Tulemusi mõjutavad eelkõige trendid maailmamajanduses, kuid isegi aastatel kus kriisi mõju oli suurem, ei olnud toetuse saajate jätkusuutlikkuse näitajad kriitilised.

Toetuse saajad, ühistu liikmed ja ühistu juhid annavad ankeedi vastustest väga positiivse hinnangu toetuse mõjule investeeringuga seotud metsa jätkusuutliku majandamise seisukohast, mis kinnitab majandusanalüüsi tulemusi.

Hindamisküsimus: Mil määral on toetatud investeeringud soodustanud metsandusettevõtete konkurentsivõime kasvu?

Ankeedis esitatud küsimuste analüüsi alusel annavad kasusaajad kõrge hinnangu toetuse panusele oma metsandustegevuse konkurentsivõime heaks. Majandusnäitajate analüüsi tulemused kinnitavad toetuse saajate väga head konkurentsivõimet. Olukorras kus kulud on kontrolli all kasvab müügitulu ja kasum.

Toetuse saamine erinevate isikute koosseisus

Uuringu lähteülesandes on seatud eesmärgiks selgitada välja kui paljud metsaomanikud saavad metsanduslikest toetustest kasu erinevate MAK meetmete või erinevate isikute koosseisus. Aktiivsed metsaomanikud ja toetuse taotlejad kasutavad mitmeid võimalusi toetuse saamiseks. Ankeedile vastanutest 21% (sh äriühingutest 35%) on saanud meetme 1.5.1 toetusest kasu mitme isiku koosseisus. Samuti selgus analüüsist, et toetuse abil soetatud metsatehnika leiab palju rakendust väljaspool ühistut. Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liikmetest 25% väidavad, et investeeringuobjekti kasutavad ka isikud, kes ei ole metsaühistu liikmed.

Lisaks on meetmete 1.5.1 ja 1.5.2 rakendusanalüüsides (mis on esitatud PM-le käesolevale uuringule eelnevalt) toodud korduvate toetuse saajate uuring püsihindamise andmebaasi alusel.

Loodud töökohad

Toetusega seotud tegevuste hindamisel on oluline koht tööhõive analüüsimisel. Maaelu arengu seisukohalt on tähtis, et maal oleks töökohti. Teisalt on selge, et kaasaegsema tehnika soetamine vähendab vajadust füüsilise tööjõu järele. Nimetatud kontekstis saab hinnata heaks toetuse tulemusi, kus küsimustikule vastajate hinnangul luuakse seoses investeeringuga juurde keskmiselt 0,3 töökohta toetuse saaja kohta (keskmiselt 2,0 töötajat töökohti loova metsaomaniku kohta).

Toetuse saajate majandusaasta aruannete analüüsi alusel näeme, et perioodil 2008–2010 on toetuse saajate töötajate arv vähenenud keskmiselt 2,3% võrra aastas. Selle põhjuseks oli majanduslangus, kus ettevõtjad jõuliselt vähendasid kulusid ja tööjõu hulka. Küsitluse tulemusel näeme, et edaspidi kavatsevad toetuse saajad siiski pigem töötajate arvu kasvatada.

LISAD

Lisa 1. Küsitluse tulemusi kokkuvõtvad tabelid

Tabel 1. Vastused küsimusele: Palun märkige toetatud investeeringu põhieesmärk Teie jaoks. (toetuse saajate, ühistu liikmete ja ühistu juhtide ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		Keskkonna säilitamine	Efektiivsem majandamine	Oma tarbimine	Toetuse saamine	Muu	Lihtsam taotleda läbi ühistu	Ei oska öelda	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	15	17	4	0	1	-	-	37
	FIE	16	30	2	0	1	-	-	49
	Äriühing	6	9	0	0	1	-	-	16
	Kokku	37	56	6	0	3	-	-	102
Toetust saanud metsa-ühistu liikmed	Füüsiline isik	6	5	1	0	0	1	8	21
	FIE	9	6	0	0	0	3	5	23
	Äriühing	5	3	0	0	0	2	2	12
	Kokku	20	14	1	0	0	6	15	56
Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liige		2	4	0	0	2	-	-	8

„Muu“ korral palun täpsustage:

Toetuse saajate ankeedi vastused:

- Eesmärk oli hooalusraieks soetada tehnikat: mootorsaag ja võsalõikur. Kuna toetust selleks ei antud, jäävad ka hooldusraieks eraldatud vahendid kasutamata. Rohkem midagi enam ei kavatse taotleda ka.
- Kuusekultuuris valgustusraie.
- Loodusjõudude poolt hävitatud ja järgnevalt pealekasvunud metsa korrastamine ja harvendusraided.

Ühistu esindajate ankeedi vastused:

- Aktiivsetele metsaomanikele pakkuda võimalust kasutada metsatehnikat ning seeläbi parandada nende majandatavate metsade väärtust.
- Liikmetest metsaomanikele võimaluse andmine oma jõududega metsi majandada, seega ka võimaldada töö tegemist neile, kes momendil aktiivses tööelus ei osale.

Tabel 2. Vastused küsimusele: Kas toetatud investeeringu kohta tehti enne toetuse taotlemist kalkulatsioon, selgitamaks, kuivõrd investeering suurendab Teie metsa majandamise efektiivsust?

(toetuse saajate ja ühistu juhtide ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		JAH	EI	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	13	20	33
	FIE	24	18	42
	Äriühing	9	5	14
	Kokku	46	43	89
Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liige		3	5	8

Tabel 3. Vastused küsimusele: Kas toetatud investeering on juba suurendanud või suurendab järgmise kolme aasta jooksul Teie metsa majandamise efektiivsust? (toetuse saajate, ühistu liikmete ja ühistu juhtide ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		JAH	Ei	Ei oska öelda	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	18	8	7	33
	FIE	26	13	3	42
	Äriühing	11	1	2	14
	Kokku	55	22	12	89
Toetust saanud metsaühistu liikmed	Füüsiline isik	8	4	9	21
	FIE	12	2	9	23
	Äriühing	6	3	3	12
	Kokku	26	9	21	56
Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liige		6	1	1	8

Tabel 4. Vastused küsimusele: Kas metsaühistu poolt tehtud investeering on suurendanud või suurendab järgmise kolme aasta jooksul teiste ühistu liikmete metsa majandamise efektiivsust? (ühistu liikmete ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		JAH	Ei	Ei oska öelda	Kokku
Toetust saanud metsaühistu liikmed	Füüsiline isik	6	1	14	21
	FIE	10	1	12	23
	Äriühing	9	0	3	12
	Kokku	25	2	29	56

Tabel 5. Vastused küsimusele: Palun hinnake, kuivõrd toetatud investeering suurendab Teie metsa majandamise efektiivsust praegustes hindades 5 a jooksul. (toetuse saajate ja ühistu liikmete ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		Ei suurene üldse	Suureneb 0-120 eurot/ha	Suureneb 120-320 eurot/ha	Suureneb 320-700 eurot/ha	Suureneb 700-2000 eurot/ha	Suureneb üle 2000 euro/ha	Ei oska öelda	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	8	14	4	5	2	0	-	33
	FIE	12	14	11	5	0	0	-	42
	Äriühing	1	8	2	3	0	0	-	14
	Kokku	21	36	17	13	2	0	-	89
Toetust saanud metsaühistu liikmed	Füüsiline isik	0	2	4	0	0	0	15	21
	FIE	1	4	0	7	0	1	10	23
	Äriühing	2	2	0	3	1	0	4	12
	Kokku	3	8	4	10	1	1	29	56

**Tabel 6. Vastused küsimusele: Palun hinnake, kuivõrd toetatud investeering suurendab Teie metsa majandamise efektiivsust praegustes hindades metsa kogu eluea jooksul.
(toetuse saajate ja ühistu liikmete ankeet)**

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		Ei suurene üldse	Suureneb 0-120 eurot/ha	Suureneb 120-320 eurot/ha	Suureneb 320-700 eurot/ha	Suureneb 700-2000 eurot/ha	Suureneb üle 2000 euro/ha	Ei oska öelda	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	2	11	3	13	3	1	-	33
	FIE	5	8	12	9	7	1	-	42
	Äriühing	0	3	4	4	1	2	-	14
	Kokku	7	22	19	26	11	4	-	89
Toetust saanud metsa- ühistu liikmed	Füüsiline isik	0	2	1	3	0	1	14	21
	FIE	0	2	1	2	3	1	14	23
	Äriühing	0	0	0	2	3	1	6	12
	Kokku	0	4	2	7	6	3	34	56

**Tabel 7. Vastused küsimusele: Palun märkige toetuse abil soetatud metsatehnika peamised kasutajad (märkige kasutajate arv ning äriühingute ja teiste MTÜ-de puhul tehnika kasutajate nimetused).
(ühistu juhtide ankeet)**

Tehnikat kasutavate isikute arv ettevõtlus- vormide lõikes	traktori võsaniduk	tõstuk traktori rippe	vints	tõstukiga haagis	tõstukita haagis	tõstuk	laasimis- seade	teehövel	traktor	hooldusraie masin	muu metsa- tehnika	Kokku
Füüsiline isik	3,0	1,0	3,5	2,5	2,5	1,0	4,5	0,0	2,5	0,0	31,0	51,5
FIE	2,0	2,5	2,0	6,0	0,0	0,0	3,5	0,0	1,0	0,0	20,0	37,0
Teised MTÜ-d	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	4,0
Muud äriühingud	6,5	0,0	1,0	3,0	2,0	1,0	3,5	0,0	2,0	1,0	0,0	20,0
Kokku	11,5	3,5	6,5	12,5	5,5	3,0	11,5	0,0	5,5	2,0	51,0	112,5
teiste MTÜ- de ja äriühingute nimed	PTP Mets TÜ								PTP Mets TÜ			

"Muu metsatehnika" korral palun täpsustage:

- võsalõikurid, mootorsaed, el. mootoriga kõrglaasimisaed;
- võsasaag, paljasjuursete taimede istutusvahend;
- võsasaed, mootorsaed

Tabel 8. Vastused küsimusele: Kas Te olete informeeritud, et metsaühistu, millesse Te kuulute, sai investeeringutoetust MAK meetme 1.5.1 alusel?

(ühistu liikmete ankeet)

Ühistu liikme ettevõtlusvorm	JAH	EI	Kokku
Füüsiline isik	12	9	21
FIE	18	5	23
Äriühing	11	1	12
Kokku	41	15	56

Tabel 9.1. Vastused küsimusele: Kas Teie (või Teie äriühingu, kui toetust saanud metsaühistu liige on äriühing) omandis on metsatehnikat, mis on soetatud viimase kolme aasta jooksul?

(ühistu liikmete ankeet)

Ühistu liikme ettevõtlusvorm	JAH	EI	Kokku
Füüsiline isik	2	19	21
FIE	3	20	23
Äriühing	4	8	12
Kokku	9	47	56

Tabel 9.2. Vastused küsimusele: Kui vastasite tabelis 9.1 esitatud küsimusele JAH, siis palun märkige tehnika liik ja arv, mis on soetatud nii toetuse abil kui ilma toetust saamata (märkige objektide arv).

(ühistu liikmete ankeet)

Ühistu liikme ettevõtlusvorm	traktori võsaniiduk	tõstuk traktori rippesse	vints	tõstukiga haagis	tõstukita haagis	tõstuk	laasimis-seade	teehövel	traktor	hooldusraie masin	muu metsa-tehnika	Kokku
Füüsiline isik	0	0	1	2	0	0	0	0	1	0	1	5
FIE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5
Äriühing	1	2	1	2	1	1	0	0	1	1	0	10
Kokku	1	2	2	4	1	1	0	0	2	1	6	20

"Muu metsatehnika" korral palun täpsustage:

- halumasin;
- kettsaag;
- minu teada seltsil eelpootoodud tehnikat ei ole;
- mootorsaag;
- mootorsaag, võsasaag;
- võsasaag.

Tabel 9.3. Vastused küsimusele: Kas tabelis 9.1 esitatud küsimuses loetletud metsatehnika on soetatud muude Euroopa Liidu toetuste abil (v.a MAK meetme 1.5.1 toetus)?
(ühistu liikmete ankeet)

Ühistu liikme ettevõtlusvorm	JAH	EI	Kokku
Füüsiline isik	1	13	14
FIE	0	16	16
Äriühing	0	9	9
Kokku	1	38	39

JAH korral palun täpsustage:

- maaelu mitmekesistamine.

Tabel 10. Vastused küsimusele: Kas Te pakute metsa majandamise teenust ka metsaühistule või selle liikmetele?
(ühistu liikmete ankeet)

Ühistu liikme ettevõtlusvorm	JAH	EI	Kokku
Füüsiline isik	0	21	21
FIE	1	22	23
Äriühing	5	7	12
Kokku	6	50	56

JAH korral palun täpsustage, kellele:

- kõigile;
- metsaühistu liikmetele;
- Põlva metsaomanike selts;
- *eraisik*.

Tabel 11.1. Vastused küsimusele: Kas toetuse abil soetatud metsatehnika kasutamine või selle teenus on Teile (metsaühistu liikmele) tasuline?
(ühistu liikmete ja ühistu juhtide ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		JAH	EI	Ei oska öelda	Kokku
Ühistu liikmed	Füüsiline isik	4	3	14	21
	FIE	3	5	15	23
	Äriühing	3	3	6	12
	Kokku	10	11	35	56
Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liige		5	3	-	8

Tabel 11.2. Vastused küsimusele: Kui vastasite tabelis 12.1 esitatud küsimusele JAH, siis kui suur on nimetatud tasu?

(ühistu liikmete ja ühistu juhtide ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		Keskmine turuhind	80-100% keskmisest turuhinnast	50-80% keskmisest turuhinnast	Alla 50% keskmisest turuhinnast	Muu tasu	Kokku
Ühistu liikmed	Füüsiline isik	2	0	0	1	1	4
	FIE	0	0	1	2	0	3
	Äriühing	2	0	0	0	1	3
	Kokku	4	0	1	3	2	10
Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liige		2	1	1	0	1	5

"Muu tasu" korral palun täpsustage:

Ühistu liikmete ankeedi vastused:

- pole kursis;
- pole tasunud;
- päevatasu.

Ühistu esindajate ankeedi vastused:

- võrdne laenumaksega.

Tabel 12.1. Vastused küsimusele: Kas kasutate metsatöodel ka muud metsatehnikat (erinevate metsamajandamisega tegelevate ettevõtete metsatehnikat), mis ei kuulu metsaühistule või Teile? (ühistu liikmete ankeet)

Ühistu liikme ettevõtlusvorm	JAH	EI	Kokku
Füüsiline isik	9	12	21
FIE	10	13	23
Äriühing	10	2	12
Kokku	29	27	56

Tabel 12.2. Vastused küsimusele: Kui vastasite tabelis 12.1 esitatud küsimusele JAH, siis kui tihti kasutate metsatöodel muud tehnikat?

(ühistu liikmete ankeet)

Ühistu liikme ettevõtlusvorm	Sagedamini kui 1 kord aastas	1 kord 2 aasta jooksul	Harvem kui 1 kord 2 aasta jooksul	Kokku
Füüsiline isik	1	5	3	9
FIE	5	5	0	10
Äriühing	6	2	1	9
Kokku	12	12	4	28

Tabel 12.3. Vastused küsimusele: Kui vastasite tabelis 12.1 esitatud küsimusele JAH, siis millises ulatuses kasutate metsatööl muud tehnikat?

(ühistu liikmete ankeet)

Ühistu liikme ettevõtlusvorm	Kuni 10% metsanduslike tööde mahust	10-30% metsanduslike tööde mahust	Üle 30% metsanduslike tööde mahust	Kokku
Füüsiline isik	2	1	6	9
FIE	2	3	5	10
Äriühing	2	2	4	8
Kokku	6	6	15	27

Tabel 12.4. Vastused küsimusele: Kui vastasite tabelis 12.1 esitatud küsimusele JAH, siis mis põhjusel kasutate metsatööl muud tehnikat?

(ühistu liikmete ankeet)

Ühistu liikme ettevõtlusvorm	Nii Teil kui metsa-ühistul puudub vajalik tehnika	Pole aega endal tööd korraldada	Majanduslikult on otstarbekam teenust kolmandate isikute käest osta	Muu põhjus	Kokku
Füüsiline isik	4	4	3	0	11
FIE	6	4	2	0	12
Äriühing	5	1	2	3	11
Kokku	15	9	7	3	34

"Muu põhjuse" korral palun täpsustage:

- Puudub vajalik tehnika ja puudub ka info selle kohta kas metsayhistul on selline tehnika, mida saaksid kasutada ka metsayhistu liikmed. Ise tööde korraldamine on tundunud ka liialt vaevanõudev, eriti seetõttu, et puuduvad vajalikud teadmised ning oskused. Järgmisel aastal on meil küll plaanis tegeleda ise metsa istutamisega;
- Suuremahuline töö (metsaraie)- endal napib oskust ja aega;
- Töömaht on suur;
- Usaldus.

Tabel 13. Vastused küsimusele: Kuidas Te rahastasite toetatud investeeringuga seotud omafinantseeringu osa?

(ühistu juhtide ankeet)

Küsitluse sihtgrupp	Pangalaenu abil	Kõigi liikmete võrdne ühine sihtrahastus	Osa liikmetest tasus omafinantseeringu	Ühistu olemasolevad omavahendid	Muu omafinantseeringu viis	Kokku
Ühistu juhid	0	0	6	4	1	11

"Muu omafinantseeringu" korral palun täpsustage:

- omafinantseeringu osa toetuses puudus.

Tabel 14. Vastused küsimusele: Mitu liiget on Teie metsaühistus?
(ühistu juhtide ankeet)

Näitaja	Ühistu liikmete arv	sh füüsilised isikud (v.a FIE-d)	sh FIE-d	sh äriühingud	sh teised MTÜ-d
Liikmete arv	848	610	143	93	2
Vastanud ühistute arv	8	8	8	8	8
Liikmeid ühistu kohta	106,0	76,3	17,9	11,6	0,3

Tabel 15. Vastused küsimusele: Palun märkige investeringuobjektid või tegevused, mida Te toetuse abil soetasite või ellu viisite. Kas tegemist on Teie jaoks uue tehnoloogiaga?
(toetuse saajate, ühistu liikmete ja ühistu juhtide ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm			traktori võsaniiduk	tõstuk traktori rippesse	vints	tõstukiga haagis	tõstukita haagis	tõstuk	laasimisseade	teehõõvel	traktor	hooldusrate masin	metsatarvik	taimekahj. ennetamine	hooldusraie	laasimine	metsa uuendamine	muu metsatehnika	ei oska öelda	Kokku
Toetuse saajad	Soetatud investeringu objektid	Füüsiline isik	1	1	3	1	2	1	2	0	1	3	5	4	22	5	2	6	-	59
		FIE	2	0	3	6	7	1	0	0	7	2	5	6	29	11	11	9	-	99
		Äriühing	3	0	3	4	1	2	2	0	5	3	3	5	7	4	3	1	-	46
		Kokku	6	1	9	11	10	4	4	0	13	8	13	15	58	20	16	16	-	204
	sh Teie jaoks uus tehnoloogia	Füüsiline isik	1	0	2	1	2	0	1	0	1	1	-	-	-	-	-	0	-	9
		FIE	4	1	3	5	2	3	2	2	5	4	-	-	-	-	-	0	-	31
		Äriühing	2	0	2	2	1	1	1	0	2	1	-	-	-	-	-	0	-	12
		Kokku	7	1	7	8	5	4	4	2	8	6	-	-	-	-	-	0	-	52
Toetust saanud ühistu liikmed	Ühistu soetatud objektid	Füüsiline isik	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	2	3	10	20
		FIE	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	7	2	7	3	7	1	11	45
		Äriühing	1	1	2	2	1	0	0	0	2	3	4	4	7	3	7	1	3	41
		Kokku	2	1	3	4	1	1	1	1	3	3	11	6	17	7	16	5	24	106
	sh Teie kasutate	Füüsiline isik	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	3	1	3	1	2	3	7	22
		FIE	2	1	0	6	0	1	2	1	1	2	5	1	8	3	7	3	3	46
		Äriühing	1	0	2	2	1	0	0	0	1	3	5	4	6	4	7	1	1	38
		Kokku	3	1	2	9	1	1	2	1	2	6	13	6	17	8	16	7	11	106
	sh Teie jaoks uus tehnoloogia	Füüsiline isik	0	0	1	2	0	0	2	0	0	1	2	1	1	0	1	1	-	12
		FIE	1	0	0	3	0	1	2	1	0	1	2	0	2	2	3	1	-	19
		Äriühing	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	2	0	2	-	11
		Kokku	2	0	2	6	0	1	5	1	0	2	5	2	4	4	4	4	-	42
Ühistu juhid	Investeringu objektid	Kokku	5	2	4	5	1	2	4	1	4	2	5	5	7	7	4	3	-	61
	sh uus tehnoloogia	Kokku	4	0	1	1	0	0	1	0	2	1	-	-	-	-	-	1	1	12

"Muu metsatehnika" korral palun täpsustage:

Toetuse saajate ankeedi vastused – tehnika mille Te soetasite:

- ATV, mootorsaag, võsalõikur;
- bensiinimootorsaag;
- hakkur;

- lisaks sain toetust võsalõikaja (inimese rippesse paigaldatav) ostuks. Ettepanek soetada sise põlemismootoriga võsahakkur toetust ei väärinud;
- mootorsaag;
- mootorsaag, võsasaag;
- mootorsaag;
- mootorsaag, võsasaag;
- mootorsae soetamine;
- pinnasepuur;
- tõstuk metsaveohaagisele sai juurde soetatud;
- võsalõikaja;
- võsalõikaja ja mootorsaag;
- võsalõikaja, mootorsaag;
- võsalõikaja, saag;
- võsalõikaja, kõrglaasimissaag;
- võsalõikur, kõrglaasimissaag(käsi);
- võsasaag, mootorsaag;
- väiketraktor.

Ühistu liikmete ankeedi vastused – tehnika mille ühistu soetas:

- atv;
- ATV ja jäelhaagis, puidu väljvedamiseks metsast;
- giljotiin;
- halumasin;
- halumasin;
- mootorsaag;
- pole midagi soetatud, ega planeeritud;
- puudub info;
- Vardi metsaühistu juhatus on kogu aeg informeerinud oma liikmeid tegemistest, kuid nüüd ei mäleta enam, mida nad just ostsid. tean, et saatsid kirja selle kohta. Jätsin meelde ainult, et kui midagi on vaja, siis võtan nendega kontakti.

Ühistu liikmete ankeedi vastused – sh tehnika mida Teie kasutate:

- atv;
- halumasin;
- kasutaks meeleldi, kui metsaseltsil see tehnika oleks;
- lumesahk;
- meie jääme üldiselt vardi metsaühistust võrdlemisi eemale oma Järvakandis elamisega. Seetõttu plaanime osta metsale kompleksteeninduse;
- mootorsaag, võsasaag;
- taimede istutusvahendid;
- võsaraie.

Ühistu liikmete ankeedi vastused – sh objektid, mis on Teie jaoks uus tehnika:

- atv;
- istutusvahendid;

- võsagiljotiin.

Ühistu juhtide ankeedi vastused – tehnika mille ühistu soetas:

- bensiinimootoriga saed, võsalõikurid, kõrglaasimissaag;
- võsasaag, paljasjuursete taimede istutusvahend;
- võsasaed, mootorsaed.

Tabel 16. Vastused küsimusele: Kas toetatud investeeringuga seoses olete Te juba hakanud või kavatsete järgmise kolme aasta jooksul hakata tootma uusi tooteid? (toetuse saajate, ühistu liikmete ja ühistu juhtide ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		JAH	EI	Ei oska öelda	Kokku	Uute toodete kasutuselevõtjate osakaal kõigist vastanutest
Toetuse saajad	Füüsiline isik	1	32	-	33	3,0%
	FIE	3	39	-	42	7,1%
	Äriühing	3	11	-	14	21,4%
	Kokku	7	82	-	89	7,9%
Toetust saanud metsaühistu liikmed	Füüsiline isik	1	3	2	6	16,7%
	FIE	1	13	7	21	4,8%
	Äriühing	2	8	1	11	18,2%
	Kokku	4	24	10	38	10,5%
Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liige		0	8	-	8	0,0%
Küsitluse kõik sihtgrupid kokku		11	114	10	135	8,1%

JAH korral palun täpsustage, mis uut toodet Te tootma hakkate (toetuse saajate ankeedi vastused):

- halupuid;
- järkamis laasimisedade, uuendamine;
- metsaülestöötamine;
- raiejäätmete kokku kogumine ja müük;
- raiejäätmete koondamine hakkpuidu tootmiseks;
- võsa ja raiejääkide (harvendusraie) kasutusse võtmine hakkepuiduna.

Tabel 17. Vastused küsimusele: Kui palju Teie ettevõtte metsandustegevusest saadud müügitulu suureneb tänu toetatud investeeringu elluviimisele praegustes hindades 5 a jooksul? (toetuse saajate ja ühistu liikmete ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		Ei suurene üldse	0-120 EUR/ha	120-320 EUR/ha	320-700 EUR/ha	700-2000 EUR/ha	Üle 2000 EUR/ha	Ei oska öelda	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	19	5	3	4	2	0	-	33
	FIE	19	13	4	6	0	0	-	42
	Äriühing	2	5	4	2	1	0	-	14
	Kokku	40	23	11	12	3	0	-	89
Toetust saanud metsaühistu liikmed	Füüsiline isik	3	0	2	0	0	0	16	21
	FIE	1	2	2	3	1	1	13	23
	Äriühing	1	2	1	3	0	0	5	12
	Kokku	5	4	5	6	1	1	34	56

Tabel 18. Vastused küsimusele: Kui palju Teie ettevõtte metsandustegevusest saadud müügitulu suureneb tänu toetatud investeeringu elluviimisele praegustes hindades metsa kogu eluea jooksul?

(toetuse saajate ja ühistu liikmete ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		Ei suurene üldse	0-120 EUR/ha	120-320 EUR/ha	320-700 EUR/ha	700-2000 EUR/ha	Üle 2000 EUR/ha	Ei oska öelda	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	8	5	5	10	2	3	-	33
	FIE	6	9	8	9	7	3	-	42
	Äriühing	0	3	1	5	4	1	-	14
	Kokku	14	17	14	24	13	7	-	89
Toetust saanud metsaühistu liikmed	Füüsiline isik	3	0	1	1	0	1	15	21
	FIE	0	2	1	3	2	1	14	23
	Äriühing	0	1	0	2	2	1	6	12
	Kokku	3	3	2	6	4	3	35	56

Tabel 19. Vastused küsimusele: Palun hinnake, milline on toetuse mõju investeeringuga seotud metsa jätkusuutliku majandamise seisukohast?

(toetuse saajate, ühistu liikmete ja ühistu juhtide ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		Positiivne mõju puudub	Väike positiivne mõju	Keskmine positiivne mõju	Suur positiivne mõju	Ei oska öelda	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	0	5	13	14	1	33
	FIE	4	6	16	16	0	42
	Äriühing	0	2	6	6	0	14
	Kokku	4	13	35	36	1	89
Toetust saanud metsaühistu liikmed	Füüsiline isik	3	3	4	1	10	21
	FIE	0	4	6	7	6	23
	Äriühing	1	2	1	5	3	12
	Kokku	4	9	11	13	19	56
Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liige		0	1	2	5	0	8

Tabel 20. Vastused küsimusele: Palun hinnake, mil määral on toetatud investeeringud mõjutanud Teie metsandusega seotud ettevõtlustegevuse konkurentsivõime kasvu?

(toetuse saajate, ühistu liikmete ja ühistu juhtide ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		Positiivne mõju puudub	Väike positiivne mõju	Keskmine positiivne mõju	Suur positiivne mõju	Ei oska öelda	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	2	11	11	1	8	33
	FIE	4	17	10	7	4	42
	Äriühing	0	4	4	5	1	14
	Kokku	6	32	25	13	13	89
Toetust saanud metsaühistu liikmed	Füüsiline isik	3	2	2	1	13	21
	FIE	0	6	2	3	12	23
	Äriühing	1	3	0	4	4	12
	Kokku	4	11	4	8	29	56
Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liige		0	1	3	2	2	8

Tabel 21.1. Vastused küsimusele: Kas lisaks sellele toetusele, mida Te ise saite või Teie poolt juhitud äriühing sai meetme 1.5.1 raames, on saanud toetust veel mõni teine Teiega seotud äriühing (mille omanike või juhatuse liikmete hulka Te kuulute), või olete Te metsaühistu liikmena saanud toetust meetmest 1.5.1?

(toetuse saajate ja ühistu liikmete ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		JAH	EI	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	5	28	33
	FIE	5	37	42
	Äriühing	5	9	14
	Kokku	15	74	89
Toetust saanud metsaühistu liikmed	Füüsiline isik	5	16	21
	FIE	7	16	23
	Äriühing	4	8	12
	Kokku	16	40	56

Tabel 21.2. Vastused küsimusele: Kui vastasite tabelis 21.1 esitatud küsimusele JAH, siis palun märkige mis objekti või tegevuse jaoks olete toetust saanud.

(toetuse saajate ja ühistu liikmete ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		traktori võrsaniiduk	tõstuk traktori rippesse	vints	tõstukiga haagis	tõstukita haagis	tõstuk	laasimisseade	teehöõvel	traktor	hooldusraie masin	metsatarvik	taimekahj. ennetamine	hooldus-raie	laasimine	metsa uuendamine	muu metsatehnika	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	4	1	2	1	12
	FIE	2	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	2	4	2	1	2	19
	Äriühing	2	0	2	1	0	1	1	1	3	1	2	2	5	3	4	1	29
	Kokku	4	0	3	2	1	2	2	2	4	2	3	5	13	6	7	4	60
Ühistu liikmed	Füüsiline isik	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	2	2	0	0	8
	FIE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	3	0	6
	Äriühing	1	0	1	2	1	0	1	0	0	2	2	1	3	2	2	0	18
	Kokku	1	0	2	2	2	1	1	0	1	2	3	1	6	5	5	0	32

Tabel 22. Vastused küsimusele: Kas lisaks sellele metsaühistule (nendele metsaühistutele), mis sai toetust MAK meetme 1.5.1 raames, olete Te veel mõne teise metsaühistu liige? (ühistu liikmete ankeet)

Ühistu liikme ettevõtlusvorm	JAH	EI	Kokku
Füüsiline isik	2	19	21
FIE	2	21	23
Äriühing	1	11	12
Kokku	5	51	56

JAH vastuse korral palun märkige teise metsaühistu nimi või nimed:

- Hiiumaa;
- MTÜ Metsaselts Soomets;
- Mäara metsaühistu;
- Tali erametsaühing;
- Valgamaa Erametsaühing MTÜ.

Tabel 23. Vastused küsimusele: Kas investeringuobjekti või sellega seotud teenust kasutavad ka isikud, kes ei ole metsaühistu liikmed? (ühistu liikmete ja ühistu juhtide ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		JAH	EI	Ei oska öelda	Kokku
Toetust saanud metsaühistu liikmed	Füüsiline isik	1	10	10	21
	FIE	2	5	16	23
	Äriühing	1	5	6	12
	Kokku	4	20	32	56
Toetust saanud metsaühistu juhtorgani liige		2	6	-	8

Tabel 24. Vastused küsimusele: Kas seoses toetatud investeringuga olete loonud või kavatsete luua kolme aasta jooksul uusi töökohti? (toetuse saajate ja ühistu liikmete ankeet)

Küsitluse sihtgrupp (ankeet) ning vastaja ettevõtlusvorm		JAH	EI	Ei oska öelda	Kokku
Toetuse saajad	Füüsiline isik	3	30	-	33
	FIE	5	37	-	42
	Äriühing	7	7	-	14
	Kokku	15	74	-	89
Toetust saanud metsaühistu liikmed	Füüsiline isik	0	5	2	7
	FIE	0	17	5	22
	Äriühing	3	5	2	10
	Kokku	3	27	9	39

Lisa 2. Toetatud tegevused ja määratud teotuse summa

Tabel 1. Määratud teotuse summa toetatud tegevuste lõikes

Toetatud tegevuse nimetus	Määratud teotuse summa, eurot	Kogus	Ühik	Keskmine (eurot tk, ha või m kohta)
Traktor	2 268 094	114	tk	19 896
Hooldusraie	2 107 734	959	ha	2 198
Hooldusraie masin	1 130 528	19	tk	59 501
Tõstukiga metsaveokäru	696 298	49	tk	14 210
Tõstuk	645 983	58	tk	11 138
Tõstukita metsaveokäru	329 877	62	tk	5 321
Laasimis- või järkamisseade	316 601	23	tk	13 765
Aia või tara soetamine ja paigaldamine	274 902	84	m	3 273
Traktori rippesse paigaldatav võsaniiduk	191 361	43	tk	4 450
Laasimine	174 757	214	ha	817
Võsasaag, võsalõikur	114 093	149	tk	766
Vabatahtlik töö aia või tara paigaldamisel	113 774	53	m	2 147
Bensiinimootoriga töötav käsisaag	104 106	170	tk	612
Signalisatsiooniseadme soetamine ja paigaldamine	60 956	21	tk	2 903
Uuendamine koos tarvikutega	55 488	31	ha	1 790
Uuendamine ilma tarvikuteta	54 727	62	ha	883
Vints	52 204	53	tk	985
Repellendi soetamine ja kasutamine	38 641	82	ha	471
Haakeseadete ümarmetsamaterjali koondamiseks ja teisaldamiseks	32 864	14	tk	2 347
Traktori haakes töötav teehöovel või greider	19 099	11	tk	1 736
Kõrglaasimissaag	11 683	53	tk	220
Metsamaapinna ettevalmistamise seade	9 955	8	tk	1 244
Metsapuuseemne külvik	7 684	2	tk	3 842
Pinnase puur	7 206	17	tk	424
Vabatahtlik töö kahjustuse ennetamisel	5 626	62	ha	91
Vabatahtlik töö uuendamisel ilma tarvikuteta	5 394	26	ha	207
Potitaimede istutusvahend	5 220	22	tk	237
Taimenhaiguse ja -kahjustuse vastase tõrjevahendi soetamine ja kasutamine	4 382	26	ha	169
Ulukikahjustuse ennetamise tarvikute soetamine ja paigaldamine	4 244	27	ha	157
Metsa takseerimise tarvik	3 195	16	tk	200
Vabatahtlik töö uuendamisel koos tarvikutega	2 438	9	ha	271
Võsanuga, kiin	1 283	49	tk	26
Istutus- või ümberistutusmasin või -seade	1 061	3	tk	354
Paljasjuursete taimede istutusvahend	1 032	19	tk	54
Metsatööl kasutatav pihustamisseade	1 019	8	tk	127
Kokku	8 853 509	-	-	-

Lisa 3. Toetuse saajate küsimustik

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Eesti Maaülikool

Estonian University of Life Sciences

Majandus- ja sotsiaalinstituut

Institute of Economics and Social Sciences

www.emu.ee

Maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond

Lugupeetud MAK meetme 1.5.1 toetuse saaja!

Põllumajandusministeeriumi korraldusel uurib Eesti Maaülikool Eesti maaelu arengukava 2007–2013 (MAK) meetme 1.5.1 (metsa majandusliku väärtuse parandamine) toetuse mõju toetuse saajate konkurentsivõimele ja investeeringu planeerimise etappe parima efektiivsuse saavutamiseks. Samuti uuritakse, milliseid toetusmeetmeid metsaomanikud vajaksid tulevikus. Teie kontaktandmed saime PRIA-st ning SA-st Erametsakeskus. Küsitlus on anonüümne ning tulemusi kasutatakse üksnes üldistatud kujul.

Palume Teil leida aeg küsimustikule vastamiseks **hiljemalt 31. maiks 2011. a.**

Hinnangute andmisel palun tuginege oma kogemustele MAK meetme 1.5.1 toetuse kasutamisel, mille olete saanud aastatel 2009–2010. **Tärniga küsimustele vastamine on kohustuslik.** Neile vastamata jätmise korral ei ole võimalik küsimustikku ära saata. Mõne küsimuse juures saab valida mitu vastusevarianti korraga. Palun vastake täpselt. Küsimustikule vastamine võtab aega ligikaudu 20 minutit.

Meeldivat küsimustiku täitmist!

Majandus- ja sotsiaalinstituudi maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond

Eesti Maaülikool

Küsimuste korral võtke palun ühendust: Risto Räisa,

risto.raisa@emu.ee, tel 731 3072 (töö ajal)

1. Teie staatus on:

- FIE
- Äriühingu (OÜ, AS, tulundusühistu jt) esindaja
- Füüsiline isik (*ei vasta küsimustele 3-5*)

**2. Kui palju on Teil metsamaad? ha,
sh meetme 1.5.1 raames toetatud tegevusega hõlmatud metsamaa ha?**

**3. Kui suur oli Teie ettevõtte 2010. aasta müügitulu?..... (€)
sh kui suur oli Teie ettevõtte metsandustegevusest tulenev müügitulu?..... (€)**

**4. Kui Teil kuni 2010. aastani ei ole olnud metsandustegevusest tulenevat müügitulu,
siis kas seoses investeeringuga hakkate Te järgmise kolme aasta jooksul müüma
metsandussaaduseid või pakkuma metsamajanduslikku teenust?**

- JAH
- EI

5. Kui suur oli Teie ettevõtte keskmine töötajate arv?

- a. 2007
- b. 2008
- c. 2009
- d. 2010

6. Palun märkige toetatud investeeringu põhieesmärk (tehke üks valik):

- a. Keskkonna või metsa ökoloogilise väärtuse säilitamine ja parandamine;
- b. Metsa efektiivsem majandamine või metsandussaaduste müügist suurema tulu saamine;
- c. Metsandussaaduste oma tarbeks tootmise edendamine;
- d. Toetuse saamise võimaluse ära kasutamine ilma konkreetse eesmärgita;
- e. Muu:

7. Kas toetatud investeeringu kohta tehti enne toetuse taotlemist kalkulatsioon, selgitamaks, kuivõrd investeering suurendab Teie metsa majandamise efektiivsust*?

- a. JAH
- b. EI

** Hinnatakse majanduslikku efektiivsust, st kas tänu investeeringule saadakse metsast praegu või tulevikus suuremat puhaskasumit kui ilma investeeringut tegemata (seejuures tuleb seoses investeeringuga saadud lisatulust maha arvutada investeeringuga seotud kulud).*

8. Kas toetatud investeering on juba suurendanud või suurendab järgmise kolme aasta jooksul Teie metsa majandamise efektiivsust*?

- a. JAH
- b. EI
- c. EI OSKA ÖELDA

9. Palun märkige investeeringuobjektid või tegevused, mis Te toetuse abil soetasite või ellu viisite (kavatsete soetada/ellu viia). Samuti palun märkiga, kas tegemist on Teie jaoks uue tehnoloogiaga (tehnoloogia, mille sarnast Te varem kasutanud ei ole) (märkida võib mitu objekti ja tegevust).

Investeeringuobjekt või tegevus	Palun märkiga soetatud objekt või tehtud tegevus	Kas tegemist on Teie jaoks uue tehnoloogiaga (tehnoloogia, mille sarnast Te varem kasutanud ei ole)?
Traktori rippesse või tõstukile paigaldatav võsaniiduk		
Traktori rippesse paigaldatav haakesead ümarmetsamaterjali koondamiseks ja teisaldamiseks		
Vints		
Tõstukiga metsaveohaagis või –haakesead		
Tõstukita metsaveohaagis või –haakesead		
Traktorile või selle haagisele, harvesterile või forvarderile paigaldatav tõstuk		
Laasimis- või järkamissead		
Traktori haakes töötav teehöövel või greider		
Traktor		
Hooldusraie masin		
Muu metsatehnika soetamine (palun täpsusta):.....		

Metsatarviku soetamine (taimede istutusvahend, võsanuga, metsa takseerimise tarvik vms)		
Uluki- või taimekahjustuse ennetamine (aia, repellendi vms soetamine ja kasutamine)		
Hooldusraie		
Kasvavate puude laasimine		
Metsa uuendamine		

10. Palun hinnake, kui võrd toetatud investeering suurendab metsa majandamise efektiivsust* praegustes hindades (palun tehke mõlemas veerus üks valik)?

Skaala		5 a jooksul	Metsa kogu eluea jooksul
Ei suurenda üldse			
Suurendab väga vähe	0-120 EUR/ha		
Suurendab vähe	120-320 EUR/ha		
Suurendab keskmiselt	320-700 EUR/ha		
Suurendab palju	700-2000 EUR/ha		
Suurendab väga palju	üle 2000 EUR/ha		

11. Kas toetatud investeeringuga seoses olete Te juba hakanud või kavatsete järgmise kolme aasta jooksul hakata tootma uusi tooteid?

a. JAH

Palun nimetage

b. EI

12. Kui palju Teie ettevõtte metsandustegevusest saadud müügitulu suureneb tänu toetatud investeeringu elluviimisele praegustes hindades (palun tehke mõlemas veerus üks valik)?

Skaala		5 a jooksul	Metsa kogu eluea jooksul
Ei suurene üldse			
Suureneb väga vähe	0-120 EUR/ha		
Suureneb vähe	120-320 EUR/ha		
Suureneb keskmiselt	320-700 EUR/ha		
Suureneb palju	700-2000 EUR/ha		
Suureneb väga palju	üle 2000 EUR/ha		

13. Palun hinnake, milline on toetuse mõju investeeringuga seotud metsa jätkusuutliku majandamise seisukohast?

- OTSENE MÕJU PUUDUB
- VÄGA VÄIKE MÕJU
- PIGEM VÄIKE MÕJU
- KESKMISE TÄHTSUSEGA MÕJU
- PIGEM SUUR MÕJU
- VÄGA SUUR POSITIIVNE MÕJU
- EI OSKA ÕELDA

14. Palun hinnake, mil määral on toetatud investeeringud mõjutanud Teie metsandusega seotud ettevõtlustegevuse konkurentsivõime kasvu?

- OTSENE MÕJU PUUDUB
- VÄGA VÄIKE MÕJU
- PIGEM VÄIKE MÕJU
- KESKMISE TÄHTSUSEGA MÕJU

- e. PIGEM SUUR MÕJU
- f. VÄGA SUUR POSITIIVNE MÕJU
- g. EI OSKA ÕELDA

15. Kas seoses toetatud investeeringuga olete loonud või kavatsete luua kolme aasta jooksul uusi töökohti?

- a. JAH
- b. EI

Kui JAH, siis mitu töökohta on loodud või kavatakse kolme aasta jooksul luua:

16. Kas lisaks sellele toetusele, mida Te ise saite või Teie poolt juhitud äriühing sai meetme 1.5.1 raames, on saanud toetust veel mõni teine Teiega seotud äriühing (mille omanike või juhatuse liikmete hulka Te kuulute), või olete Te metsaühistu liikmena saanud toetust meetmest 1.5.1?

- a. JAH
- b. EI

Kui JAH, siis palun märkige mis objekti või tegevuse jaoks olete toetust saanud (valida võib mitu objekti ja tegevust):

- a. Traktori rippesse või tõstukile paigaldatav võsaniiduk;
- b. Traktori rippesse paigaldatav haakesead ümarmetsamaterjali koondamiseks ja teisaldamiseks
- c. Vints;
- d. Tõstukiga metsaveohaagis või –haakesead;
- e. Tõstukita metsaveohaagis või –haakesead;
- f. Traktorile või selle haagisele, harvesterile või forvarderile paigaldatav tõstuk;
- g. Laasimis- või järkamisseade;
- h. Traktori haakes töötav teehöövel või greider;
- i. Traktor;
- j. Hooldusraie masin;
- k. Muu metsatehnika soetamine (palun täpsustage):
- l. Metsatarviku soetamine (taimede istutusvahend, võsanuga, metsa takseerimise tarvik vms);
- m. Uluki- või taimekahjustuse ennetamine (aia, repellendi vms soetamine ja kasutamine);
- n. Hooldusraie;
- o. Kasvavate puude laasimine;
- p. Metsa uuendamine.

17. Millised metsanduse toetusmeetmed oleksid Teie hinnangul tulevikus vajalikud?

.....

18. Kui Teil tekkis küsimustikku täites ettepanekuid või kommentaare, siis me oleme tänulikud, kui Te need meile kirja panete:

.....

.....

Suur tänu vastamise eest!

Lisa 4. Ühistu esindajate küsimustik

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Eesti Maaülikool

Estonian University of Life Sciences

Majandus- ja sotsiaalinstituut

Institute of Economics and Social Sciences

www.emu.ee

Maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond

Lugupeetud MAK meetme 1.5.1 toetuse saaja – metsaühistu esindaja!

Põllumajandusministeeriumi korraldusel uurib Eesti Maaülikool metsaühistute poolt Eesti maaelu arengukava 2007–2013 (MAK) meetme 1.5.1 (metsa majandusliku väärtuse parandamine) toetuse kasutamisega seotud asjaolusid, selgitamaks välja metsaühistu liikmete eeldused nende konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse kasvuks ning majandusliku tegevuse efektiivsuse suurendamiseks. Lisaks sellele uuritakse, milliseid toetusmeetmeid vajaksid metsaühistud tulevikus. Teie kontaktandmed saime PRIA-st ning SA-st Erametsakeskus. Küsitluse on anonüümne ning tulemusi kasutatakse üksnes üldistatud kujul.

Palume Teil leida aeg küsimustikule vastamiseks **hiljemalt 31. maiks 2011. a.**

Hinnangute andmisel palun tuginege oma kogemustele MAK meetme 1.5.1 toetuse kasutamisel, mille olete saanud aastatel 2009–2010. **Tärniga küsimustele vastamine on kohustuslik.** Neile vastamata jätmise korral ei ole võimalik küsimustikku ära saata. Mõne küsimuse juures saab valida mitu vastusevarianti korraga. Palun vastake täpselt. Küsimustikule vastamine võtab aega ligikaudu 20 minutit.

Meeldivat küsimustiku täitmist!

Majandus- ja sotsiaalinstituudi maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond

Eesti Maaülikool

Küsimuste korral võtke palun ühendust: Risto Räisa,
risto.raisa@emu.ee, tel 731 3072 (töö ajal)

1. Palun märkige toetatud investeeringu põhieesmärk (tehke üks valik):

- a. Keskkonna või metsa ökoloogilise väärtuse säilitamine ja parandamine;
- b. Metsa efektiivsem majandamine või metsandussaaduste müügist suurema tulu saamine;
- c. Metsandussaaduste oma tarbeks tootmise edendamine;
- d. Toetuse saamise võimaluse ärakasutamine ilma konkreetse eesmärgita;
- e. Muu:

2. Kas toetatud investeeringu kohta tegite enne toetuse taotlemist kalkulatsiooni, selgitamaks, kuivõrd investeering suurendab Teie ühistu liikmete metsa majandamise efektiivsust*?

- a. JAH
- b. EI

* Hinnatakse majanduslikku efektiivsust, st kas tänu investeeringule saadakse metsast praegu või tulevikus suuremat puhaskasumit kui ilma investeeringut tegemata (seejuures tuleb seoses investeeringuga saadud lisatulust maha arvutada investeeringuga seotud kulud).

3. Kas toetatud investeering on juba suurendanud või suurendab järgmise kolme aasta jooksul metsaühistu liikmete metsa majandamise efektiivsust*?

- a. JAH
- b. EI
- c. EI OSKA ÖELDA

4. Palun märkige investeeringuobjektid või tegevused, mis metsaühistu toetuse abil soetas või ellu viis (planeerib soetada/ellu viia). Samuti palun märkige, kas tegemist on Teie ühistu jaoks uue tehnoloogiaga (tehnoloogia, mille sarnast Te varem kasutanud ei ole) (märkida võib mitu objekti ja tegevust).

Investeeringuobjekt või tegevus	Palun märkiga soetatud objekt või tehtud tegevus	Kas tegemist on Teie jaoks uue tehnoloogiaga (tehnoloogia, mille sarnast Te varem kasutanud ei ole)?
Traktori rippesse või tõstukile paigaldatav võsaniiduk		
Traktori rippesse paigaldatav haakesead		
ümarmetsamaterjali koondamiseks ja teisaldamiseks		
Vints		
Tõstukiga metsaveohaagis või –haakseade		
Tõstukita metsaveohaagis või –haakseade		
Traktorile või selle haagisele, harvesterile või forvarderile paigaldatav tõstuk		
Laasimis- või järkamisseade		
Traktori haakes töötav teehöövel või greider		
Traktor		
Hooldusraie masin		
Muu metsatehnika soetamine (palun täpsusta):		
Metsatarviku soetamine (taimede istutusvahend, võsanuga, metsa takseerimise tarvik vms)		
Uluki- või taimekahjustuse ennetamine (aia, repellendi vms soetamine ja kasutamine)		
Hooldusraie		
Kasvavate puude laasimine		
Metsa uuendamine		
EI OSKA ÖELDA		

5. Kas toetatud investeeringuga seoses on metsaühistu juba hakanud või kavatseb järgmise kolme aasta jooksul hakata tootma uusi tooteid?

- a. JAH

Palun nimetage

- b. EI

6. Palun hinnake, milline on toetuse mõju investeeringuga seotud metsa jätkusuutliku majandamise seisukohast?

- a. OTSENE MÕJU PUUDUB
- b. VÄGA VÄIKE MÕJU
- c. PIGEM VÄIKE MÕJU
- d. KESKMISE TÄHTSUSEGA MÕJU
- e. PIGEM SUUR MÕJU
- f. VÄGA SUUR POSITIIVNE MÕJU

g. EI OSKA ÕELDA

7. Palun hinnake, mil määral on toetatud investeeringud mõjutanud Teie metsaühistu metsandusega seotud ettevõtlustegevuse konkurentsivõime kasvu?

- a. OTSENE MÕJU PUUDUB
- b. VÄGA VÄIKE MÕJU
- c. PIGEM VÄIKE MÕJU
- d. KESKMISE TÄHTSUSEGA MÕJU
- e. PIGEM SUUR MÕJU
- f. VÄGA SUUR POSITIIVNE MÕJU
- g. EI OSKA ÕELDA

8. Mitu liiget on Teie metsaühistus:

Sh a. füüsilised isikud

- b. FIE-d
- c. Äriühingud
- d. Teised MTÜ-d

9. Palun märkige toetuse abil soetatud metsatehnika peamised kasutajad (märkige kasutajate arv ning äriühingute ja teiste MTÜ-de puhul nimetused):

Investeeringuobjekt	Füüsiline isik	FIE	Äriühing		Teised MTÜ-d	
	arv	arv	arv	nimed	arv	nimed
Traktori rippesse või tõstukile paigaldatav võsaniiduk						
Traktori rippesse paigaldatav haakesead ümarmetsamaterjali koondamiseks ja teisaldamiseks						
Vints						
Tõstukiga metsaveohaagis või –haakseade						
Tõstukita metsaveohaagis või –haakseade						
Traktorile või selle haagisele, harvesterile või forvarderile paigaldatav tõstuk						
Laasimis- või järkamisseade						
Traktori haakes töötav teehöövel või greider						
Traktor						
Hooldusraie masin						
Muu metsatehnika (palun täpsusta):						

10. Kas toetuse abil soetatud metsatehnika kasutamine või selle teenus on metsaühistu liikmele tasuline?

- a. JAH
- b. EI

Kui JAH, siis kas tasu on:

- a. Keskmine turuhind
- b. Kokkuleppehind, mis moodustab 80-100% keskmisest turuhinnast
- c. Kokkuleppehind, mis moodustab 50-80% keskmisest turuhinnast
- d. Kokkuleppehind, mis on alla 50% keskmisest turuhinnast
- e. Muu tasu (palun täpsustage):

11. Kuidas Te rahastasite toetatud investeeringuga seotud omafinantseeringu osa?

- a. Pangalaenu abil;

- b. Spetsiaalselt selle investeeringu tarbeks tasusid kõik ühistu liikmed proportsionaalselt omafinantseeringu summa;
- c. Osa ühistu liikmetest (nt investeeringust kasusaajad) tasusid omafinantseeringu summa;
- d. Ühistu olemasolevate omavahendite arvelt (nt iga-aastane liimemaks, teenuste osutamisest saadud tulu);
- e. Muu omafinantseeringu viis (palun täpsustage):

12. Kas toetuse abil soetatud metsatehnikat või sellega seotud teenust kasutavad ka isikud, kes ei ole metsaühistu liikmed?

- f. JAH
- g. EI

13. Milliseid metsanduse toetusmeetmeid metsaühistule oleks Teie hinnangul tulevikus vaja?

.....

14. Kui Teil tekkis küsimustikku täites ettepanekuid või kommentaare, siis me oleme tänulikud, kui Te need meile kirja panete:

.....

.....

Suur tänu vastamise eest!

Lisa 5. Ühistu liikmete küsimustik

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Eesti Maaülikool

Estonian University of Life Sciences

Majandus- ja sotsiaalinstituut

Institute of Economics and Social Sciences

www.emu.ee

Maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond

Lugupeetud metsaühistu liige!

Metsaühistu, millesse Te kuulute, on saanud investeeringutoetust Eesti maaelu arengukava 2007–2013 (MAK) meetme 1.5.1 (metsa majandusliku väärtuse parandamine) raames.

Põllumajandusministeeriumi korraldusel uurib Eesti Maaülikool MAK meetme 1.5.1 toetuse mõju ning toetuse kasutamisega seotud asjaolusid, selgitamaks välja metsaühistu liikmete eeldused nende konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse kasvuks ning majandusliku tegevuse efektiivsuse suurendamiseks. Lisaks sellele uuritakse, milliseid toetusmeetmeid metsaomanikud vajaksid tulevikus. Teie kontaktandmed saime PRIA-st ja SA-st Erametsakeskus. Küsitluse on anonüümne ning tulemusi kasutatakse üksnes üldistatud kujul.

Palume Teil leida aeg küsimustikule vastamiseks **hiljemalt 28. juuniks 2011. a.**

Hinnangute andmisel palun tuginege oma kogemustele MAK meetme 1.5.1 toetuse kasutamisel, mille on metsaühistu saanud aastatel 2009–2010. **Tärniga küsimustele vastamine on kohustuslik.** Neile vastamata jätmise korral ei ole võimalik küsimustikku ära saata. Osade küsimuste juures on võimalik valida mitu vastusevarianti. Palun vastake täpselt. Küsimustikule vastamine võtab aega ligikaudu 20 minutit. Meeldivat küsimustiku täitmist!

Majandus- ja sotsiaalinstituudi maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond

Eesti Maaülikool

Küsimuste korral võtke palun ühendust: Risto Räisa,
risto.raisa@emu.ee, tel 731 3072 (töö ajal)

1. Kas Te olete informeeritud, et metsaühistu, millesse Te kuulute, sai investeeringutoetust MAK meetme 1.5.1 alusel?

- a. JAH
- b. EI

Kui vastasite EI, siis võite küsimustele 7-12, 14, 16, 17, 23 ja 24 vastata „ei oska öelda“.

2. Kas lisaks sellele metsaühistule (nendele metsaühistutele), mis sai toetust MAK meetme 1.5.1 raames, olete Te veel mõne teise metsaühistu liige?

- c. JAH

Märkige metsaühistu nimi või nimed:

- d. EI

3. Kas Teie (või Teie äriühingu, kui toetust saanud metsaühistu liige on äriühing) omandis on metsatehnikat, mis on soetatud viimase kolme aasta jooksul?

- a. JAH
- b. EI

Kui JAH, siis palun märkige tehnika, mis on soetatud nii toetuse abil kui ilma toetust saamata (märkige objektide arv) (märkida võib mitu objekti):

- a. Traktori rippesse või tõstukile paigaldatav võsaniiduk
- b. Traktori rippesse paigaldatav haakesead ümarmetsamaterjali koondamiseks ja teisaldamiseks
- c. Vints
- d. Tõstukiga metsaveohaagis või –haakseade
- e. Tõstukita metsaveohaagis või –haakseade
- f. Traktorile või selle haagisele, harvesterile või forvarderile paigaldatav tõstuk
- g. Laasimis- või järkamisseade
- h. Traktori haakes töötav teehöövel või greider
- i. Traktor
- j. Hooldusraie masin
- k. Muu metsatehnika soetamine (palun täpsustage):

4. Kas küsimuses 3 loetletud metsatehnika on soetatud muude Euroopa Liidu toetuste abil (v.a MAK meetme 1.5.1 toetus)?

- a. JAH
Palun nimetage, mis toetuse abil:
- b. EI

5. Kas lisaks sellele toetusele, mida metsaühistu sai meetme 1.5.1 raames, olete Teie ise või Teiega seotud äriühing (äriühing, mille omanike või juhatuse liikmete hulka Te kuulute) saanud toetust meetmest 1.5.1?

- a. JAH
- b. EI

Kui JAH, siis palun märkige mis objekti või tegevuse jaoks olete toetust saanud (valida võib mitu objekti):

- a. Traktori rippesse või tõstukile paigaldatav võsaniiduk;
- b. Traktori rippesse paigaldatav haakesead ümarmetsamaterjali koondamiseks ja teisaldamiseks
- c. Vints;
- d. Tõstukiga metsaveohaagis või –haakseade;
- e. Tõstukita metsaveohaagis või –haakseade;
- f. Traktorile või selle haagisele, harvesterile või forvarderile paigaldatav tõstuk;
- g. Laasimis- või järkamisseade;
- h. Traktori haakes töötav teehöövel või greider;
- i. Traktor;
- j. Hooldusraie masin;
- k. Muu metsatehnika soetamine (palun täpsustage):
- l. Metsatarviku soetamine (taimede istutusvahend, võsanuga, metsa takseerimise tarvik vms);
- m. Uluki- või taimekahjustuse ennetamine (aia, repellendi vms soetamine ja kasutamine);
- n. Hooldusraie;
- o. Kasvavate puude laasimine;
- p. Metsa uuendamine.

6. Kas Te pakute metsa majandamise teenust ka metsaühistule või selle liikmetele?

- a. JAH
Palun nimetage, kellele:
- b. EI

7. Palun märkige metsaühistu poolt tehtud investeeringu põhieesmärk Teie jaoks (valige üks vastusevariant):

- a. Metsa, kui elukeskkonna säilitamine, parandamine ja uuendamine;
- b. Metsa efektiivsem majandamine ja metsandussaaduste müügist suurema tulu saamine;
- c. Metsandussaaduste oma tarbeks tootmise edendamine;
- d. Metsatehnika saamine läbi metsaühistu oli mulle lihtsam kui ise taotleda
- e. Toetuse saamise võimaluse ärakasutamine ilma konkreetse eesmärgita
- f. Muu:
- g. Ei oska öelda

8. Kas metsaühistu poolt tehtud investeering on suurendanud või suurendab järgmise kolme aasta jooksul Teie metsa majandamise efektiivsust*?

- a. JAH
- b. EI
- c. EI OSKA ÖELDA

** Hinnatakse majanduslikku efektiivsust, st kas tänu investeeringule saadakse metsast praegu või tulevikus suuremat puhaskasumit kui ilma investeeringut tegemata (seejuures tuleb seoses investeeringuga saadud lisatulust maha arvutada investeeringuga seotud kulud).*

9. Kas metsaühistu poolt tehtud investeering on suurendanud või suurendab järgmise kolme aasta jooksul teiste ühistu liikmete metsa majandamise efektiivsust*?

- a. JAH
- b. EI
- c. EI OSKA ÖELDA

10. Palun märkige investeeringuobjektid või tegevused, mille metsaühistu meetme 1.5.1 toetuse abil soetas või teostas ja mida olete rakendanud või kavatsete järgmise kolme aasta jooksul rakendada oma metsas? Samuti palun märkiga, kas tegemist on Teie jaoks uue tehnoloogiaga (tehnoloogia, mille sarnast Te varem kasutanud ei ole) (märkida võib mitu objekti ja tegevust).

Investeeringuobjekt või tegevus	Palun märkige metsaühistu poolt soetatud objektide arv või tehtud tegevused	Palun märkige need metsaühistu poolt soetatud objektid ja tegevused, mida Teie olete kasutanud või kavatsete järgmise 3 aasta jooksul kasutada	Kas tegemist on Teie jaoks uue tehnoloogiaga (tehnoloogia, mille sarnast Te varem kasutanud ei ole)?
<i>Investeeringuobjektid, palun märkige objektide arv</i>			
Traktori rippesse või tõstukile paigaldatav võsaniiduk			
Traktori rippesse paigaldatav haakesead ümarmetsamaterjali koondamiseks ja teisaldamiseks			
Vints			
Tõstukiga metsaveohaagis või – haakseade			
Tõstukita metsaveohaagis või – haakseade			
Traktorile või selle haagisele, harvesterile või forvarderile paigaldatav tõstuk			

Laasimis- või järkamisseade			
Traktori haakes töötab teehöövel või greider			
Traktor			
Hooldusraie masin			
Muu metsatehnika (palun täpsusta):			
<i>Toetatud tegevused, palun märkige tegevus</i>			
Metsatarviku soetamine (taimede istutusvahend, võsanuga, metsa takseerimise tarvik vms)			
Uluki- või taimekahjustuse ennetamine (aia, repellendi vms soetamine ja kasutamine)			
Hooldusraie			
Kasvavate puude laasimine			
Metsa uuendamine			
EI OSKA ÕELDA			

11. Kas investeeringuobjekti või sellega seotud teenust kasutavad ka isikud, kes ei ole metsaühistu liikmed?

- a. JAH
- b. EI
- c. EI OSKA ÕELDA

12. Kas toetuse abil soetatud metsatehnika kasutamine või selle teenus on Teile tasuline?

- a. JAH
- b. EI
- c. EI OSKA ÕELDA

Kui JAH, siis kas tasu on:

- a. Keskmise turuhind
- b. Kokkuleppehind, mis moodustab 80-100% keskmisest turuhinnast
- c. Kokkuleppehind, mis moodustab 50-80% keskmisest turuhinnast
- d. Kokkuleppehind, mis on alla 50% keskmisest turuhinnast
- e. Muu tasu (palun täpsustage):

13. Kas kasutate metsatööl ka muud metsatehnikat (erinevate metsamajandamisega tegelevate ettevõtete metsatehnikat), mis ei kuulu metsaühistule või Teile?

- a. JAH
- b. EI

Kui JAH, siis palun kirjeldage, kui tihti, millises ulatuses ja mis põhjusel?

Kui tihti (valige üks vastusevariant)?	Sagedamini kui 1 kord aastas	1 kord 2 aasta jooksul	Harvem kui 1 kord 2 aasta jooksul
---	------------------------------	------------------------	-----------------------------------

Millises ulatuses teete töid kolmandatele isikutele kuuluva tehnika abil (valige üks vastusevariant)?	kuni 10%	10-30%	üle 30%
--	----------	--------	---------

Mis põhjusel kasutate kolmandatele isikutele kuuluvat tehnikat (valida võib mitu vastusevarianti)?	Nii Teil kui metsaühistul puudub vajalik tehnika	Pole aega endal tööd korraldada	Majanduslikult on otstarbekam teenust kolmandate isikute käest osta
	Muu põhjus:		

14. Palun hinnake, kuivõrd suurendab metsaühistu poolt toetuse raames tehtud (planeeritav) investering Teie metsa majandamise efektiivsust* praegustes hindades (palun tehke mõlemas veerus üks valik)?

Skaala		5 a jooksul	Metsa kogu eluea jooksul
Ei suurene üldse			
Suurendab väga vähe	0-120 EUR/ha		
Suurendab vähe	120-320 EUR/ha		
Suurendab keskmiselt	320-700 EUR/ha		
Suurendab palju	700-2000 EUR/ha		
Suurendab väga palju	üle 2000 EUR/ha		
Ei oska öelda			

15. Kui palju Teie metsandustegevusest saadav müügitulu suureneb tänu metsaühistu poolt toetuse raames tehtud (planeeritud) investeringu elluviimisele praegustes hindades (palun tehke mõlemas veerus üks valik)?

Skaala		5 a jooksul	Metsa kogu eluea jooksul
Ei suurene üldse			
Suureneb väga vähe	0-120 EUR/ha		
Suureneb vähe	120-320 EUR/ha		
Suureneb keskmiselt	320-700 EUR/ha		
Suureneb palju	700-2000 EUR/ha		
Suureneb väga palju	üle 2000 EUR/ha		
Ei oska öelda			

16. Palun hinnake, milline on metsaühistu poolt saadud toetuse mõju otseselt Teie metsa jätkusuutlikule majandamisele?

- OTSENE MÕJU PUUDUB
- VÄGA VÄIKE MÕJU
- PIGEM VÄIKE MÕJU
- KESKMISE TÄHTSUSEGA MÕJU
- PIGEM SUUR MÕJU
- VÄGA SUUR POSITIIVNE MÕJU
- EI OSKA ÖELDA

17. Palun hinnake, mil määral on metsaühistu poolt toetuse raames tehtud investeringud mõjutanud Teie metsandusega seotud ettevõtlustegevuse konkurentsivõime kasvu (vastake vaid juhul, kui olete ettevõtja)?

- OTSENE MÕJU PUUDUB
- VÄGA VÄIKE MÕJU
- PIGEM VÄIKE MÕJU
- KESKMISE TÄHTSUSEGA MÕJU
- PIGEM SUUR MÕJU
- VÄGA SUUR POSITIIVNE MÕJU
- EI OSKA ÖELDA

18. Teie ettevõtlusvorm on:

- a. FIE
- b. Äriühingu (OÜ, AS jt) esindaja
- c. Füüsiline isik (edasi vastake küsimustele 19, 25 ja 26)

19. Teie omandis on ha metsamaad.

Sellest on metsaühistu tegevuspiirkonnas ha.

20. Kui suur oli Teie, kui ettevõtja 2010. aasta müügitulu?..... (€)

sh kui suur oli metsandustegevusest tulenev müügitulu?.....(€)

21. Kui Teil seni ei ole olnud metsandustegevusest tulenevat müügitulu, siis kas seoses metsaühistu poolt toetuse abil tehtud investeeringuga olete Te hakanud või hakkate järgmise kolme aasta jooksul müüma metsandussaaduseid või pakkuma metsa majandamise teenust?

- a. JAH
- b. EI

22. Kui suur oli Teie ettevõtte keskmine töötajate arv?

- a. 2007
- b. 2008
- c. 2009
- d. 2010

23. Kas seoses metsaühistu poolt toetuse abil tehtud investeeringuga lõite või plaanite järgmise kolme aasta jooksul luua uusi töökohti?

- a. JAH
- b. EI
- c. EI OSKA ÖELDA

Kui JAH, siis mitu:

24. Kas metsaühistu poolt toetuse abil tehtud investeeringuga seoses olete Te hakanud või hakkate järgmise kolme aasta jooksul tootma uusi tooteid?

- a. JAH
- b. EI
- c. EI OSKA ÖELDA

25. Millised metsanduse toetusmeetmed oleksid Teie hinnangul tulevikus vajalikud?

.....

26. Kui Teil tekkis küsimustikku täites ettepanekuid või kommentaare, siis me oleme tänulikud, kui Te need meile kirja panete:

.....

.....

Suur tänu vastamise eest!